

Ne več brez nas

ZAHTEVAMO TRAJNO PRISOTNOST PROIZVAJALCEV OPREME PRI IZBIRANJU PRIHODNIH ENERGETSKIH OBJEKTOV IN PRAVICO NJIHOVEGA SOODLOČANJA.

SMO ZA NAPREDEK TEHNIKE IN TUDI ZA MODERNO REŠEVANJE ENERGETSKIH VPRAŠANJ, ODLOČNO PA STOJIMO NA STALIŠČU, DA IMAJO V NAŠEM DANAŠNJEM GOSPODARSKEM POLOŽAJU PREDNOST TAKE REŠITVE, KI JIH OBVLADAMO SAMI IN KI NAS NE ZAVAJAJO Z ZAČRTANIH POTI GOSPODARSKE STABILIZACIJE.

Statistika v svetu dokazuje, da se potreba po električni energiji v 10 letih približno podvoji. Zaradi hitre stopnje gospodarske rasti in nekaterih posebnosti v našem gospodarskem sistemu narašča v Jugoslaviji poraba električne energije hitreje. Že naslednje številke kažejo, da pri

nji reverzibilnih turbin in električnih strojev, po katerih bo morala tudi naša energetika vse pogostejše posegati, tako kot je primer v svetu.

V zvezi z odpiranjem te nove poti je odbor uvrstil v program izgradnje tudi 4. agregat za HE MOSTE z močjo 12 MVA, ki naj bi bil opremljen s prvo v Litostroju izdelano črpalno Franciso-vo turbino in prvim Končarjevim sinhronskim generator-motorjem. Odbor je to storil z namenom, da preizkusi na tem agregatu uspešnost konstrukcijskih prijemov, potrebnih za reverzibilne agregate in hkrati avtomatizacijo njihovega upravljanja.

Odločitev odbora sodi med redke primere, ko so elektrogospodarska podjetja domačim proizvajalcem zavestno pomagala pri osvajanju novih proizvodnih področij. Odločitev zato zelo cenimo. V njej vidimo željo elektrogospodarstva po močnejši udeležbi domačih proizvajalcev v izgradnji elektroenergetskih objektov in prvi korak k temu cilju. Doslej so investitorji teh objektov od domačih proizvajalcev prepogosto zahtevali že preizkušeno znanje, pri tem pa prezrili, da domača proizvodnja opreme lahko napreduje le ob naročilih domačih kupcev. Tako je npr. tudi Litostroj sam nosil vso težo študijskega, razvojnega in raziskovalnega dela, elektrogospodarstvo pa je stalo ob strani, kot da rezultati našega dela na opremi za hidroelektrarne ne

ličino in vsebino naročil. Stali smo ob strani, kot da energetika ni družbena zadeva in da nam je prav vseeno, po čem bomo plačevali električno energijo jutri.

Družbeno dogovarjanje, ki se vse učinkoviteje vpleta v naša gospodarska dogajanja, nam odločneje kot karkoli doslej daje pravico, da se kot enakovreden partner vključimo v reševanje energetskih vprašanj. Pri tem nas spodbuja globoko prepričanje, da so naša prizadevanja v polnem soglasju z načeli gospodarske reforme in da bi podpora naših interesov učinkovito prispevala k stabilizacijskim prizadevanjem.

Zato zahtevamo odločno in s takojšnjo veljavnostjo tesno sodelovanje z elektrogospodarstvom pri reševanju energetskih vprašanj. Dvigamo glas tudi v interesu vseh ostalih domačih proizvajalcev opreme za energetske objekte. Povod za naš nastop pa nam daje prav zadnja seja omenjenega odbora, ki nas predvsem vznemirja.

Vznemirja nas namreč pojav, značilen za ves jugoslovanski prostor, da rešujemo energetske problematiko vedno v časovni stiski z objekti s kratkim rokom izgradnje in se tako zatekamo k rešitvam, ki so daleč od gospodarnosti.

Zato se niti ne čudimo, da je vzel odbor v pretres predlog, ki je v popolnem nasprotju z okoliščino, da imamo v Sloveniji na voljo še dovolj premoga in vode. Razprava o instalaciji plinskih turbin — seveda uvoženih — se nam zdi kot posmeh našim domačim energetskim virom, vsem domačim proizvajalcem opreme in naši gospodarski stabilizaciji. Ne spuščamo se v vprašanje, zakaj razpravljamo o potrebnih novih objektih šele leta 1972, ko je

Ob 80-letnici

NI LAHKO PISATI O ČLOVEKU, KI GA POZNAJO VSI — VES SVET. O ŽIVLJENJU IN DELU TOVARIŠA TITA JE BILO MNOGO NAPISANEGA. S SVOJIM DELOM SE JE ŽE ZAPISAL V ZGODOVINO NAŠIH NARODOV IN V ZGODOVINO DELOVNIH LJUDI VSEGA SVETA. TOREJ NI POTREBNO OB TEJ PRILOŽNOSTI GOVORITI O NJEGOVEM DELU, ZATO MU ZA VISOKI ŽIVLJENJSKI JUBILEJ POSILJAMO SAMO PRISRČNO ČESTITKO Z ŽELJO, DA BI BIL ŠE DOLGO ČIL IN ZDRAV KOT DO SEDAJ. TO IZ SRCA ŽELIMO NJEMU IN ZA DOBRO NAS VSEH.

njega korist mi sami. Zato smo odločno za izključno orientacijo na domače energetske vire.

Zavedamo se, da bi kljub še neizkoriščenima dvema tretjinama našega hidroenergetskega potenciala hidroelektrarne same zaradi dokajšnje muhavosti padavin ne mogle zagotoviti trajne proizvodnje energije. Tudi termoelektrarne same, kljub zadostnim zalogam premoga, ne bi ustrezale trajni preskrbi z električno energijo. Potrebna je kombinacija prvih in drugih za ceno in trajno energetske preskrbe.

Žal gradnja obeh vrst energetskih objektov ni potekala vzporedno. Generalni direktor Združenja jugoslovanskega elektrogospodarstva ing. Lazar Ljubiša je v razgovoru z novinarjem »Ekonomske politike« (EP 6. 3. 1972) ugotovil, da je povečanje deleža proizvodnje termoelektrarn v skupni proizvodnji električne energije poslabšalo ekonomski položaj elektrogospodarskih podjetij in zmanjšalo njihove možnosti za finansiranje razširjene reprodukcije. Kasneje je v istem razgovoru izjavil: »Sta dve možnosti. Če gradimo termoelektrarne, ker nimamo dovolj denarja za naložbe, se nam bo kasneje maščevalo z drago energijo. Če pa kombiniramo hidravlične in termične vire, je treba več naložiti, imeli pa bomo poceni energijo.«

Litostroj se pridružuje mnenju generalnega direktorja združenega elektrogospodarstva Jugoslavije in podpira predlog, po katerem bi energetski primanjkljaj krili z novimi hidro- in termoelektrarnami.

Pri gradnji hidroelektrarn so investicijski stroški res višji, pri našajo pa korist dolga leta, saj dosega hidroelektrarne življenjsko dobo 50 let in več. Njihovi proizvodni stroški so razmeroma nizki. Izgradnja hidroelektrarn tudi zaposluje domačo industrijo, ki lahko izdelava domačega vso potrebno opremo. Denar tako ne oteka v tujino, tem-

več oplaja naše lastno gospodarstvo, kar je v sedanjih prizadevanjih pomemben ekonomski dejavnik. Za gradnjo hidroelektrarn imamo na voljo tudi uigrane investitorske skupine in izkušena gradbena podjetja, tako da bi mogli ob takojšnjem pričetku gradnje iz hidroelektrarn leta 1975 že dobivati prve kilovatne ure.

Glede termoelektrarn moramo ugotoviti, da se domača proizvodnja opreme žal še ni razvila do stopnje, ki bi mogla povsem izključiti uvoz. Krivda za to zadeva predvsem energetiko, ki po obdobju obeh petletk ni več pripravljala perspektivnih planov izgradnje novih objektov in je odobraval zgraditev novih termoelektrarn vedno v poslednjih trenutkih. Tako proizvajalci te vrste opreme niso imeli priložnosti za sistematsko pripravo na dobavo zahtevane opreme. Sodi mo, da bi bil popoln preobrat v tem pogledu nam vsem v veliko korist.

Poudarjamo, da smo za napredek tehnike in za moderno reševanje energetskih vprašanj. Odločno pa stojimo na stališču, da imajo v našem današnjem gospodarskem položaju prednost take rešitve, ki jih obvladamo sami in ki nas ne zavajajo z začrtanih poti gospodarske stabilizacije.

O objektih, ki jih bomo zgradili v Sloveniji do leta 1980, so doslej padale le besede, odločitve še ne. Zahtevamo, da smo pri odločanju prisotni in da tudi soodločamo. Zahtevamo prisotnost in pravico soodločanja predstavnikov proizvajalcev opreme tudi pri vseh kasnejših zasedanjih odločujočih forumov, ki bodo risala pot naši energetiki. Njej smo s svojimi turbinami in v sodelavi z Metalno, Rade Končarjem in drugimi proizvajalci dali nad 3.000 MW samo hidroelektrarnam. Tega ni mogoče prezreti, niti naših kolektivov s četrstoletnimi delovnimi izkušnjami pri proizvodnji opreme za energetske objekte.

nas vsakih 10 let porabo električne energije približno potrojimo:

leto	proizvedli približno
1950	2.500.000.000 kWh
1960	9.000.000.000 kWh
1970	26.000.000.000 kWh

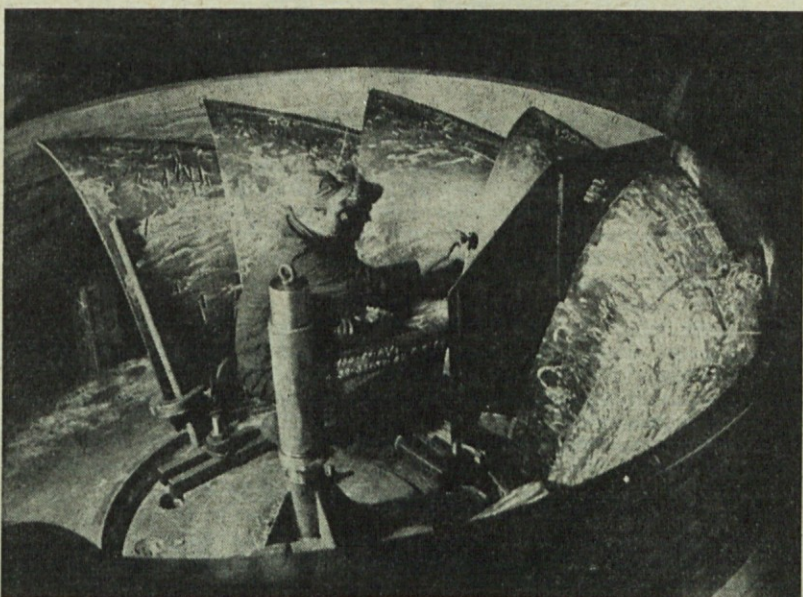
Sklepati smemo, da bomo leta 1975 potrebovali blizu 48 milijard kWh. S sedanjo močjo okrog 7.600 MW, instalirano v naših hidro- in termoelektrarnah ter z novimi objekti, ki jih že gradimo, te številke ne bomo mogli pokriti in grozi nam primanjkljaj 6,5 milijarde kWh. Od tega odpade skoraj polovica na SR Hrvatsko, ostalo na Makedonijo, Slovenijo in Črno goro. Le v Srbiji in BiH primanjkljaja ne bo.

Kako preprečiti primanjkljaj ali z drugimi besedami, katere nove energetske objekte je treba zgraditi do 1975, je trenutno najvažnejše energetska vprašanje, ki ga rešujejo prizadete republike.

Predstavniki nedavno združenega elektrogospodarstva SR Slovenije so o njem in o objektih do leta 1980 razpravljali 14. 4. 1972 na seji Odbora za urejanje vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva pri našem republiškem izvršnem svetu. Na rešitvi so bili novi slovenski energetski objekti, med katerimi naj bi izbrali tiste, ki naj bi pomagali pokrivati grozeči energetski primanjkljaj.

Med drugim zaradi pomanjkanja dokumentacije še ni bilo mogoče izbrati najbolj primernih objektov. Odbor je zato odobril le sredstva za pripravo dokumentacije, na osnovi katere bo mogoča objektivna izbira.

Za Litostroj je izrednega pomena, da je odbor uvrstil med perspektivne objekte prečrpalno hidroelektrarno na Pohorju. Obratovala bo s tremi agregati po 100 MW. Dravske elektrarne bodo — tako kot vedno doslej — domači industriji zaupale izdelavo potrebne opreme. S tem bo investitor Litostroju in Rade Končarju odprl pot k proizvod-

bi bili namenjeni prav njemu in njegovim koristim.

Da je bilo tako, smo krivi tudi sami. Preveč smo prepuščali reševanje energetskih vprašanj energetiki sami, premalo energično smo zahtevali dolgoročne načrte izgradnje hidroenergetskih objektov, ki bi nam omogočili sistematsko izvajanje potrebne študijskega in razvojnega dela. Čakali smo, da pridejo naročila v hišo, namesto da bi kot člani iste družbe vplivali na ko-

energetski primanjkljaj že v dosegu roke. Toda energično odklanjamo vsak poizkus, da bi kdo s kratkim možnim rokom izgradnje plinske elektrarne dokazoval nujnost realizacije objekta, ki mu je odmerjena le kratka vloga ob znatnih investicijskih in proizvodnih stroških. Energetika se mora zavedati, da upravlja z družbenim denarjem in da ga je treba — posebno v sedanjem gospodarskem položaju — nalagati tako, da imamo od

Izvolili smo...

S sprejemom ustavnih določb XXI. in XXII. ustavnega amandmaja so se v osnovi spremenile temeljne pravice delovnih ljudi pri organiziranju in delu temeljnih organizacij združenega dela. Osnove za tako bodoče delo delovnih ljudi in temeljnih organizacij združenega dela so v njihovih samoupravnih sporazumih.

O novem ustavnem razvoju samoupravnih pravic delovnega človeka, ki dela in ustvarja na svojem delovnem mestu materialne dobrine v okviru združenega dela, je tudi v našem podjetju bila načrtovana nova pot s sprejemom samoupravnega sporazuma osmih temeljnih organizacij združenega dela in z izvedbo volitev novih organov upravljanja dne 16. maja 1972.

Rezultat volitev je bil naslednji:

V osmih volilnih enotah na 13 volilnih je bilo vpisanih 3330 volilcev, ki so vodili člane za delavski svet podjetja in v osem delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela. Od tega je glasovalo 2714 volilcev, tj. 81,5 % volilcev: veljavnih glasov je bilo 2567; 147 glasovnic je bilo neveljavnih, kar predstavlja le 5,4 % od vseh oddanih glasovnic. Glasovalo ni 616 volilcev, kar pa je bilo opravičljivo glede na veliko število delavcev, ki so bili službeno odsotni, na dopustu oz. so bili zaradi bolezni odsotni.

Iz navedenega je razvidno, da so bile volitve zelo razgibane in

Janez Gladek, Adolf Kobal, Stane Čeferin, Stojan Stanojevič.

Volilna enota II. - TOZD - FI

A) Za DS podjetja so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Rajko Marenče, Anton Zupančič, Ludvik Slana, Lavoslav Sotenšek, Franc Špiler.

Za DS podjetja so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Janez Dimnik, Karol Gornik, Jože Avbelj, Karel Roudi, Stane Krafogel.

B) Za UO podjetja je bil za mandatno dobo dveh let izvoljen inž. Boris Tertnik.

Za DS TOZD - FI so bili izvoljeni za mandatno dobo dveh let: Anton Merčun, Alojz Nemančič, Jože Podobnik, Marjan Rot, Mirko Pirih, Janez Čadež, Vinko Nučič, Janez Elikan, Ivan Skala, Janez Škof.

Za DS TOZD - FI so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Ivan Jesenšek, Janez Marolt, Srečko Pirc, Stane Štiftar, Tilka Kašček, Franc Rogelj, Franc Prošek, Jože Pavc inž. Silvan Štokelj, Mitar Popovič.

Volilna enota III. TOZD - IVET

A) Za DS podjetja so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Franc Grudnik, Kostja Dolinar, Mirko Erman, Anton Virant, Rado Panter.

Za DS podjetja so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: inž. Anton Papež, Anton Suštar,

Za DS TOZD - PA so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Anka Centrih, Jože Kraševac, Iztok Juvan, inž. Janez Žbontar, Peter Janežič, Silvo Žnidaršič, Franc Gostečnik, Avgust Heufel, Gizela Peteln, Feliks Strehar.

Volilna enota V. TOZD SSP

A) Za DS podjetja so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Marjan Belin, Vlado Kovač, Janko Kopač, Milan Zajc.

Za DS podjetja za mandatno dobo štirih let so bili izvoljeni: dipl. inž. Mojmir Križaj, Vinko Kabaj, dipl. inž. Zvonimir Volfand, Ivan Hrastar.

B) Za UO podjetja je bil za dobo dveh let izvoljen dipl. inž. Zvonimir Volfand.

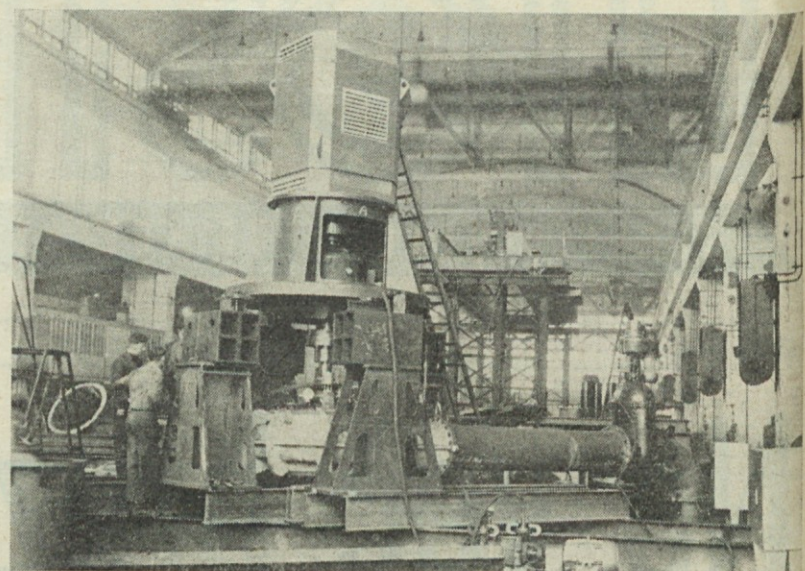
C) Za DS TOZD SSP so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: inž. Leopold Nadlišek, Rudi Jesenšek, dipl. inž. Karel Arko, Polde Velkavrh, dipl. oec. Alenka Barborič, Jože Šteblaj, Drago Pogačnik, Marjan Kokalj, inž. Rudi Potočnik, Boris Koren.

Za DS TOZD SSP so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Tone Erman, Boris Klemen, Sonja Mravljja, Stane Kocjan, Alfred Kramar, Ivan Savor, Bojan Ostanek, Anton Kranjc, Alojz Pogačar, Rihard Mužič.

Volilna enota VI. TOZD ZSE

A) Za DS podjetja sta bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Ivanka Perišič in Just Lavrenčič.

Za DS podjetja so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Ante Burič, Matej Gelemanovič, Sonja Grošelj.

Poskusna montaža črpalke za HE Đerdap (B. Kocjančič)

Đerdap - srečno

Zaplapolale so zastave, ko sta se 13. maja letos na mostu prijateljstva šela predsednika Tito in Ceausescu. S slovesnim začetkom obratovanja hidroenergetskega in plovne sistema na Donavi so bila končana dela na tem največjem gradbišču v državi in izbojevana delovna zmagica, ki pomeni »zares občudovanja vredno dejanje«, kot je dejal v svojem govoru maršal Tito.

Na Đerdapu se je kovalo prijateljstvo, sodelovanje in tehnična zmogljivost številnih graditeljev, katerih skupna prizadevanja so ustvarila ta nadvse veličasten objekt.

Tudi Litostroj je bil vključen v to pisano družino. Z dobavo dveh 400-tonskih žerjavov, različnih črpalk, zasunov, armatur in delov turbinske opreme v skupni teži ca. 2.800 ton je tako prispeval pomemben delež za realizacijo sistema.

Naj ukročena moč Donave krepi prijateljstvo in služi človeku!

Srečno, Đerdap!

ETO

Volili smo... (Foto Gelemanovič)

da so delavci-volilci pri izbiranju svojih predstavnikov pokazali precejšnji interes, kdo jih bo zastopal v organih upravljanja.

Vsi na novo izvoljeni člani organov upravljanja se bodo morali pri svojem bodočem delu zavedati odgovornih nalog, ki jih čakajo, posebno še glede na nove spremenjene oblike dela organov upravljanja.

REZULTATI VOLITEV dne 16. maja 1972

Volilna enota I. TOZD PI

A) Za DS podjetja, za mandatno dobo dveh let so bili izvoljeni: Franc Grm, Franc Kranjc, Janko Fonda, Jože Hauptman, in inž. Avgust Klemenc. Za DS podjetja za mandatno dobo štirih let so bili izvoljeni: Alojz Berginac, Franc Kolar, dipl. inž. Marko Celarc, Ivan Maričič, Anton Lovše.

B) Za UO podjetja za mandatno dobo dveh let dipl. inž. Marko Celarc.

Za DS TOZD-PI so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Rudi Albert, Viktor Pogačnik, Jože Jambrovič, Anton Sapor, Filip Novak, Jože Tekavčič, Milan Jurjavčič, Anton Bogadi, Jože Šostorko in Stojan Đorđević.

V DS TOZD - PI so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Franc Jenko, Franc Gašperlin, Drago Eržen, Jože Rupert, Avgust Pongrac, Peter Pongrac,

Franc Čopi, Alojz Cafuta, Leopold Pirih.

B) Za UO podjetja je bil za mandatno dobo dveh let izvoljen: inž. Anton Papež.

Za DS TOZD - IVET so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Jože Debeljak, Ciril Hrovat, Mirko Majdič, Adolf Golob, Franc Goričar, Janez Toni, Mio Barič, Vid Benko, Franc Flisar, Jože Valentinčič.

Za DS TOZD - IVET so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Jože Okretič, Peter Habinc, Rudi Perušek, Miro Peček, Zvozne Pungercar, Jože Vola, Jože Dugolin, Stane Rotar, Milan Momčilovič, Simo Kovačević.

Volilna enota IV. TOZD - PA

A) Za DS podjetja so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Srečko Progar, Andrej Repovž, Marija Sajk, Tončka Škoflek, Franc Volf.

Za DS podjetja za mandatno dobo štirih let so bili izvoljeni: Rafael Rudolf, inž. Janez Žbontar, Anka Centrih, Ana Sosič, Silvo Žnidaršič.

B) Za UO podjetja je bil za mandatno dobo dveh let izvoljen dipl. inž. Ljubo Luxa.

Za DS TOZD - PA so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Jože Pintar, Janez Kokalj, Alojz Mavec, Lidija Rodič, Ignac Cunder, Nevenka Grabnar, Edo Novak, Radko Dornik, Alojz Mišmaš, Ciril Šeme.

Sklepi ZMS

Dne 16. aprila 1972 je mladinska organizacija Litostroja na svoji redni letni konferenci sprejela naslednje sklepe:

1. V TOZD Litostroj je potrebno ustanoviti aktivne ZMS
2. Na podlagi programskih izhodišč bomo izdelali akcijske programe aktivna OZD Litostroja ter aktivov TOZD
3. V posameznih aktivih TOZD Litostroj bomo sklicali konference
4. Člani mladinske organizacije se bomo aktivno vključili v samoupravne organe in družbeno-politično življenje v OZD Litostroj
5. Za člane ZMS v OZD Litostroj bomo uvedli članarino

PROGRAMSKA IZHODIŠČA AKTIVA ZMS V ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA »LITOSTROJ«

Aktiv ZMS v organizaciji združenega dela Litostroj je osnova družbeno-političnega združenja in delovanja zaposlene mladine.

Dolžnost in pravica aktivna ZMS v organizaciji združenega dela je, da skupaj s samoupravnimi organi in družbeno-političnimi organizacijami sodeluje pri razreševanju aktualnih družbeno-političnih proizvodnih in drugih problemov v organizaciji združenega dela se vključuje in spremlja delo samoupravnih in družbeno-političnih organizacij in ustanov na področju občine, mesta in republike.

Aktiv ZMS v organizaciji združenega dela Litostroj mora skrbeti za družbeno-politično in strokovno usposabljanje mladine, kar je pogoj za uspešno vključevanje mladine v organe upravljanja in v ostale družbeno-politične organizacije v organizaciji združenega dela, v občinskih in mestnih družbeno-političnih institucijah. S tem omogoča sodelovanje mladih pri razreševanju vseh življenjskih vprašanj, ki izhajajo iz procesa ustvarjanja in delitve.

Aktiv ZMS v organizaciji združenega dela se povezuje v terensko, občinsko in mestno organizacijo ZMS, ki združuje vse aktivne in druge oblike združevanja in delovanja mladih. Preko občinske in mestne konference ZMS se aktivno vključuje v občinsko in krajevno samoupravo. Za aktiv je prav tako pomembno tudi povezovanje aktivov v okviru republiške organizacije ZMS.

Obvestilo

Vse mladince našega podjetja obveščamo, da je konferenca na svoji 25. redni seji dne 28. aprila 1972 v skladu s 27. čl. poslovnika ZMS Litostroja in v skladu s statutom sklenila, da bomo 15. 7. 1972 pobrali članarino v znesku 15 din. Članarino bomo odtegnili od osebnega dohodka mladince do 27. leta starosti. Prosimo vse tiste, ki niso člani ZMS, naj v roku 15 dni po objavi v časopisu pošljejo svojo pismo izjavo predsedstvu MAO ZD Litostroj.

Predsedstvo

Za DS TOZD ZSE so bili za mandatno dobo dveh let izvoljeni: Ivan Dadič, Minka Dornik, Kristina Katanac, Anica Tepina, Štefka Kranjc, Alojzija Matos, Kati Tomšič, Nežka Majič, Nikolaja Koren, Nada Kosi.

Za DS TOZD ZSE so bili za mandatno dobo štirih let izvoljeni: Jolanda Šaberla, Rok Fudurič, Tilka Perme, Anton Robežnik, Matej Gelemanovič, Karolina Cigale, Marija Markelj, Slavko Žnidaršič, Just Lavrenčič, Pavla Smolej.

Volilna enota VII. TOZD LINT

A) Za DS podjetja je bil za mandatno dobo dveh let izvoljen dipl. oec. Velimir Živanovič.

Za DS podjetja je bil za mandatno dobo štirih let izvoljen dipl. inž. Mirko Feguš.

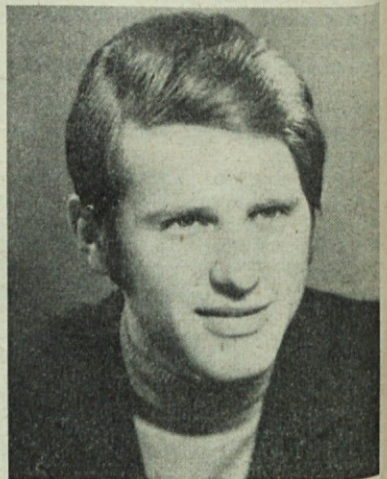
B) Za UO podjetja je bil za mandatno dobo dveh let izvoljen dipl. inž. Velimir Radonič.

Volilna enota VIII. IC Litostroj

A) Za DS podjetja sta bila za mandatno dobo dveh let izvoljena: Albert Mažgon in Jože Gašperlin.

Za DS podjetja so bili za dobo štirih let izvoljeni: Drago Kapko, Alojz Zalec, Mihael Dodič.

B) Za UO podjetja je bil za mandatno dobo dveh let izvoljen Anton Režek.

Novi predsednik aktivna Zveze mladine v Litostroju je postal Miro Peček

Sporazum o TOZD

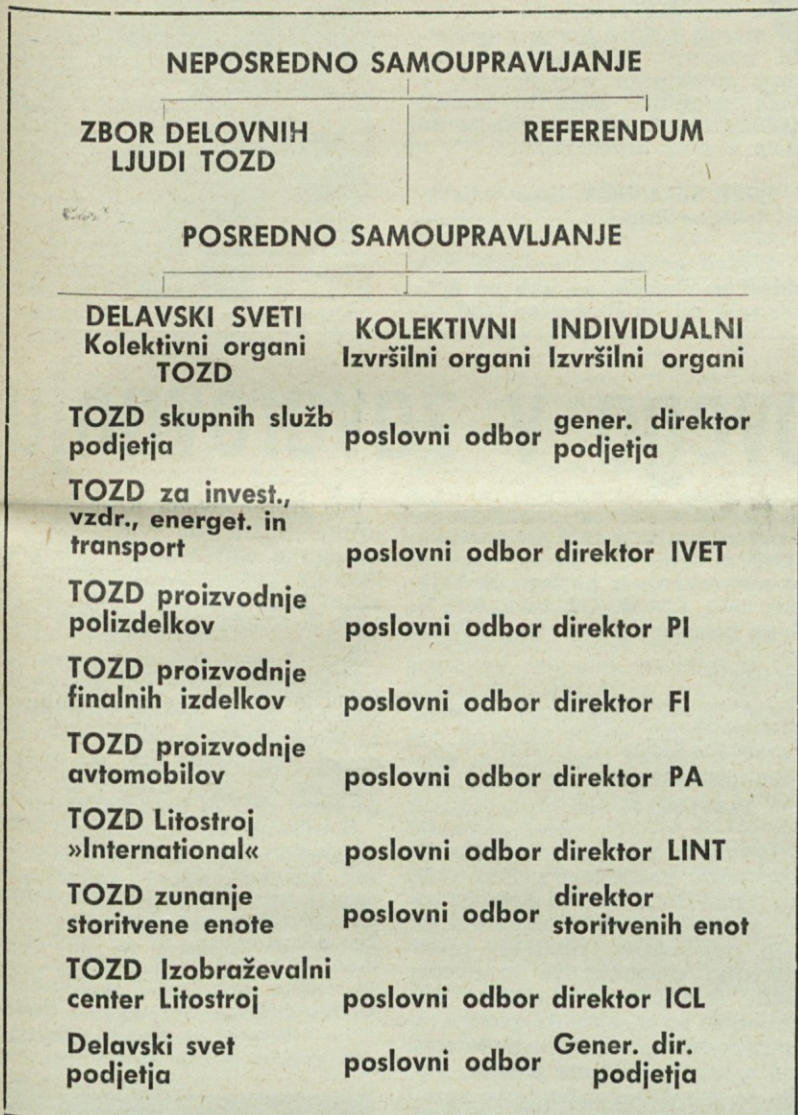
LE MALO ČASA JE MINILO OD TEDAJ, KO JE BILA V JANUARJU MESECU LETOŠNJEGA LETA IMENOVANA CENTRALNA KOMISIJA ZA ORGANIZACIJO TOZD, DO PODPISA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA. IZREDNI ORGANIZACIJI CELOTNE AKCIJE IN TEMELJITIM PRIPRAVAM V PRETEKLIH DVEH LETIH SE MORAMO ZAHVALITI. DA SMO SPREJELI TAK SPORAZUM PRVI V SLOVENIJI. LAHKO BI ZAPISALI, DA SE LITOSTROJU VRAČA TRADICIJA, KO JE PREDNJALIL V RAZVOJU NOVIH SAMOUPRAVNIH OBLIK, KO JE PREDSTAVLJAL PRAVO ŠOLO SAMOUPRAVLJANJA.

O namenu in potrebi oblikovanja TOZD smo v našem glasilu pisali že v februaru številki. Tedaj smo opozorili na željo kolektiva, da bi kot celota dosegli čim boljše rezultate. Pri tem so posebej pomembni medsebojni odnosi na vseh ravneh, le-te pa naj bi urejeval samoupravni sporazum, ki je pred nami.

Preden povzamemo vsebino sprejetega samoupravnega sporazuma temeljnih organizacij združenega dela naj povemo, da so v vseh fazah njegovega nast-

janja ustvarjalno sodelovali člani kolektiva v svetih organizacij združenega dela, zlasti pa v okviru sindikalne organizacije in zveze komunistov. Sklepi in smernice izvršnega odbora sindikatov še posebej tovarniškega komiteja ZK so dali temeljito osnovo za oblikovanje sporazuma.

Shema neposrednega in posrednega samoupravljanja kot jo je opredelil samoupravni sporazum o temeljnih organizacijah združenega dela:

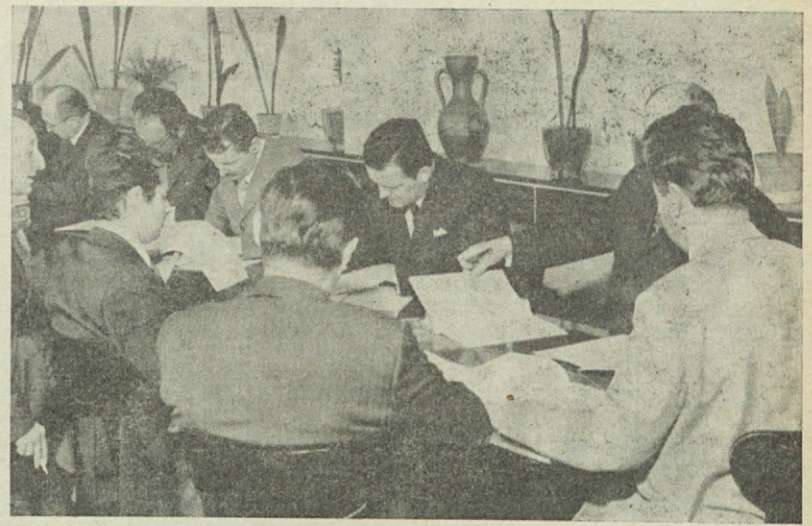
Sporazum o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela predstavlja pravzaprav Statutarna določila za področje urejanja odnosov in razmerij na

področju organizacijske in samoupravne strukture podjetja. Prvi vsebinski del sporazuma je posvečen dokaj podrobni opredelitvi poslovnega predmeta vseh

osmih temeljnih organizacij združenega dela. Prav tu lahko opazujemo racionalno združitev dejavnosti služb in sektorjev v TOZD skupnih služb podjetja. Taka združitev v nekem smislu navsezadnje zavrača vse razprave iz preteklosti o tem, kaj je proizvodnja in kaj »režija«.

Sporazum podrobneje opredeljuje postopke in načela pri obravnavanju in sprejemanju splošnih aktov, samoupravnih sporazumov in statuta. Glede na splošna načela, na katerih morajo sloneti splošni akti, so zlasti pomembna določila, ki urejajo vprašanja s področja delovnih razmerij, kot so to sklepanje delovnega razmerja, razporejanje na delovna mesta itd. Drugi del teh določil obravnava načela, ki jih morajo vsebovati splošni akti, ki urejajo odločanje o sredstvih, planiranja, oblikovanje cen pa tudi načela za notranjo organizacijo temeljnih organizacij združenega dela. Ob tem je dan poseben poudarek primerov izstopov TOZD iz podjetja, pri čemer je s sprejetim sporazumom zaščiteno skupen interes.

Oblike samoupravljanja so razvidne iz sheme. Za posamezna področja delovanja kolektivnih

Dne 26. 4. 1972 smo slovesno podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela v našem podjetju

samoupravnih organov so predvidena voljena telesa in komisije. O pristojnosti kolektivnih in individualnih samoupravnih organov govori sporazum precej podrobno in s tem daje zadosten okvir za delovanje vseh samoupravnih organov v mejah predpisanih pristojnosti.

Končno sporazum utrjuje odnose med podjetjem in temeljnimi organizacijami združenega dela glede sredstev in obveznosti, ki iz tega izhajajo. Gre za določila, ki so zlasti v času obravnave o oblikovanju TOZD predstavljala trd oreh. Če TOZD s skle-

njenim sporazumom dobivajo samostojnost upravljanja in razpolaganja, pomeni, da se interes gospodarjenja prenaša v večji meri na neposrednega proizvajalca, to pa obenem pomeni tudi razdelitev obveznosti, ki jih je do sedaj imelo celotno podjetje skupaj.

Naj ob koncu zapišemo, da bodo rezultati sklenjenega sporazuma toliko bolj ugodni, kolikor bolj se bomo zavedali, da smo sporazum sprejeli z namenom bolj racionalnega in uspešnejšega poslovanja.

Vladimir Kovač

Sporazum smo podpisali

Dne 26. 4. 1972 smo v Litostroju slovesno podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela. Ob slovesnosti je predsednik delavskega sveta inž. Avgust Klemenc dejal:

Pred približno petimi meseci smo se prvič v praksi srečali s samoupravnim sporazumevanjem, ko smo podpisali samoupravni sporazum o delitvi. Ta je predstavljal prvi poskus neposrednega samoupravnega dogovarjanja med kolektivi, torej zunanje samoupravno dogovarjanje v okviru panog.

Današnji samoupravni sporazum o TOZD Litostroj je vsebinsko drugačen, čeprav ima isto smiselno izhodišče — samoupravno dogovarjanje. Je obsežnejši in bogatejši, saj obravnava celotno področje notranjega samoupravnega dogovarjanja v delovnem kolektivu. Pomeni smiselno nadaljevanje samoupravnega procesa, ki se je pričel leta 1951 in se razvijal prek raznih oblik do današnje. Pomeni pričetek ureničevanja ustavnih dopolnil v praksi in neposredno med delovnimi ljudmi Litostroja.

Z današnjim dnem zaključujemo obsežen proces oblikovanja TOZD in podpisujemo samoupravni sporazum kot najvišji samoupravni akt v delovnem kolektivu, kot našo litostrojsko ustavo, ki smo jo delavci sprejeli na zborih delovnih ljudi. S tem so ustvarjeni formalno pravni pogoji za pričetek delovanja TOZD ter položen temelj za njihovo smiselno, usklajeno in učinkovito delovanje. Seveda je bil s tem opravljen šele prvi korak, čeprav je bil storjen z dokajšnjo korajzjo glede na številne neizdelane zakone in predpise, ki posegajo v materialne pogoje delovanja TOZD.

Pri nas v Litostroju smo se odločili za ustanovitev osmih TOZD ter s tem postavili čvrsta organizacijska jedra za njihov razvoj. Naše TOZD naj bi utrdile položaj delovnega človeka v kolektivu ter njegove pravice do samoupravljanja, do dela, socialne varnosti in do samoorganiziranja. Menimo, da so s tem usklajeni interesi TOZD in združenega podjetja kot celota, obenem pa ustvarjeni pogoji za njihov nadaljnji nemoten razvoj.

Zavedamo se, da smo storili z ustanovitvijo TOZD pomemben korak naprej, da imamo jasno načrtano razvojno pot, da imamo v grobem izdelane osnutke

ekonomskih pogojev za delovanje TOZD; da bo potrebno kljub bogati samoupravni praksi še ve-

liko predanega dela za ustvaritev vseh materialnih pogojev za delovanje TOZD v novih kvalitetenjskih pogojih.

Ustanovitev TOZD se ujema s 25-letnico obstoja našega podjetja, zato so naše obveze in odgovornosti toliko bolj pomembne.

Konec mandata

Čeprav še ni mogoče v celoti ocenjevati obsega in kvalitete opravljenega dela upravnega odbora in delavskega sveta podjetja v preteklem mandatnem obdobju, pa iz vsebine zadnjih sej že lahko ugotovimo osnovni ton prizadevanj in rezultatov obeh samoupravnih organov.

S smernicami poslovne politike in sprejetimi izrednimi ukrepi za leto 1972 smo nedvomno dosegli kulminacijo v naši samoupravni praksi, ko smo s povsem konkretnimi stališči skušali aktivirati vse dejavnike v procesu proizvodnje. Korak dalje predstavlja preverjanje doseženih rezultatov na osnovi usmeritev. In prav v tem lahko ocenimo pomembno kvaliteto delovanja samoupravnih organov v sedanjem sestavu.

Na zadnji delovni seji je UOP obravnaval poročila služb in enot. Seznanil se je z ukrepi in prijemi, ki že delujejo v smeri ugodnejših poslovnih rezultatov. Čeprav so nekatera od obravnavanih vprašanj prisotna v vsej litostrojski zgodovini, pa jih način reševanja le-teh kaže v drugačni luči. Mednje sodi nedvomno vprašanje nedokončane proizvodnje, s tem v zvezi pa tudi prioriteta izdelave posameznih naročil, obračanje poslovnih

sredstev itd. Med vprašanji, ki so nenehno na dnevnem redu, je modernizacija osnovnih sredstev, zmanjšanje izmetov, oskrba z materialom, standardizacija in tipizacija pa tudi politika nagrajevanja, fluktuacija delavcev itd.

Ob pregledu naštetih vprašanj velja pritegniti stališča UOP, da je začete ukrepe nujno še bolj konkretizirati, predvsem pa jih poglobiti in preusmeriti navznoter k področjem, kjer probleme občutijo najbolj neposredno. Le tako bo tudi kontinuiteta v delovanju samoupravnih organov ob oblikovanju TOZD bolj naravna.

DSP je svoj mandat zaključil ob obravnavanju poslovnega poročila za preteklo leto. Čeprav manj podrobno kot UOP tudi delavski svet ni mogel mimo problemov, ki vplivajo na kar najboljše poslovne rezultate. Ob tem bi lahko zapisali, da vsa pozitivna prizadevanja v kolektivu ne uspevajo, če izdelki niso izdelani kvalitetno in pravočasno.

K ocenjevanju uspešnosti delovanja samoupravnih organov pa sodi vsekakor v decembru 1971 verificirani samoupravni sporazum o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov kovinske in elektroindustrije Slovenije ter v aprilu letošnjega leta podpisani samoupravni sporazum o TOZD v Litostroju. Oba sporazuma pravzaprav dajeta osnovo, na kateri bodo gradili svoje delovanje samoupravni organi, ki jih volimo v maju. Dosedanjim samoupravnim organom naj za njihov trud velja iskreno priznanje.

K. V.

K. V.

Pred dnevi so bili v podjetju zbori delovnih ljudi. Na sliki udeleženci zbora delovnih ljudi TOZD SSP, ki je ena največjih v podjetju.

Zaupajte nam

25. maja, ob Titovem rojstnem dnevu, bo imela naša mladina svoj praznik. Tudi pri nas je veliko mladih ljudi, ki šele zastavljajo svojo pot v delovno vsakdanost. Čeprav so še mladi, se že zavedajo svoje odgovornosti do družbe in podjetja ter marsikdaj s kritičnim očesom ocenjujejo svoje delo pa tudi delo starejših članov kolektiva. Ob prazniku dela, 1. maju, smo izbrali pet mladih članov našega kolektiva in jim zastavili naslednji vprašanja:

1. KAKO STE PREŽIVELI PRVOMAJSKE PRAZNIKE?
2. KAJ MENITE O MLADINSKI ORGANIZACIJI V LITOSTROJU?

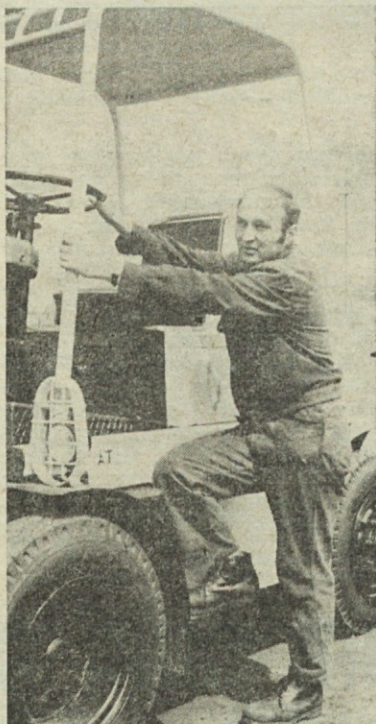
JOSIP FILEŠ, zaposlen začasno v FI, sicer pa v konstrukciji stiskalnic

1. Za prvomajske praznike sem se z večjo družbo napotil v sosednjo Madžarsko. Vreme smo imeli žal slabo, toda dobre volje nam dež le ni mogel pregnati. Med prazniki sem v Čakovcu obiskal tudi svoje domače.

2. Delo mladinske organizacije v Litostroju do sedaj ni teklo tako, kot bi bilo treba, upajmo pa, da bo z novim predstvom

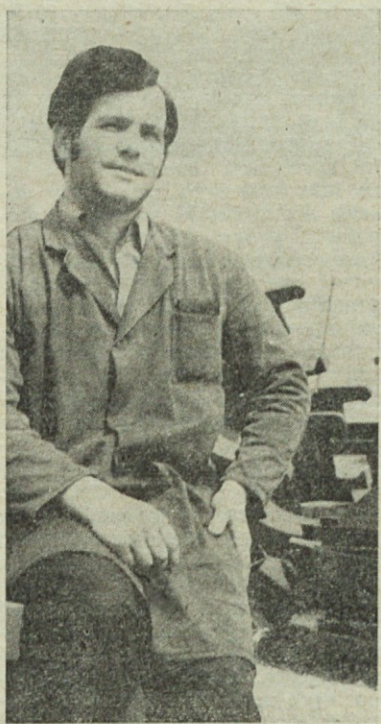
viti mladinske aktive v podjetju, ki naj bi med drugim skrbeli za

izboljšanje in urejevanje odnosov med mladimi in starejšimi člani našega kolektiva.

FADIL ZEC, zaposlen začasno v FI, sicer pa v kontroli kvalitete

1. Med prvomajskimi prazniki sem odšel na sprehod na Rožnik. Tako z družbo kot z vremenom sem bil zadovoljen. Rad bi šel sicer domov v Goražde, a je le predaleč.

JANEZ ELIKAN, zaposlen v montaži viličarjev

1. Letos sem praznoval 1. maj pravzaprav le en dan. Za praznik popoldne sem šel z družbo v Predvor na ples. Ostale praznične dni sem trdo delal, saj na Brezovici gradimo hišo in za zabavo nisem imel mnogo časa.

2. V očeh Litostrojčanov je mladinska organizacija slaba, toda če jo primerjam z organizacijami v drugih podjetjih, lahko celo trdim, da je naša organizacija med boljšimi. Aktivnost mladine Litostroja je zelo zmanjšala fluktuacija in odhajanje naših mladih ljudi v tujino, toda vse kaže, da se bo sedaj položaj počasi le izboljšal. Naj povem še to, da smo se v zadnjem času povezali z vsemi tistimi mladinci, ki jim je do tega, da bi organizacija v našem podjetju res oživila. Zato nameravamo ustano-

2. Kot vodja aktiva mladih komunistov ugotavljam, da je odnos med starejšimi in mlajšimi v našem podjetju še kar zadovoljiv. Želeli bi, da bi se čimveč mladih delavcev vključilo v vrste ZK in da bi vsi mladinci imeli zaupanje v svoj aktiv. Naloga tega aktiva je med drugim tudi v tem, da premosti včasih kar preveliko in neupravičeno nezaupanje starejših tovarišev do mlajših delavcev. Zavedati se moramo, da si bomo njihovo zaupanje pridobili le s temeljito opravljenim delom. Dosedanje delo mladinskega aktiva je bilo zadovoljivo, potrudili pa se bomo, da bo delo sedanjega aktiva še boljše. Naredili bomo vse, da bi navezali čim tesnejše in prijateljske stike z mladinskimi aktivami po drugih podjetjih, pa tudi z aktivami podjetij v bratskih republikah.

OLGA KOKOLJ, korespondent v prodaji žerjavov

1. Za prvomajske praznike sem se imela zelo lepo. Nekaj dni pred prvim majem sem imela rojstni dan in sem na Ptujskem gradu in v Piranu praznovala ob enem svoj praznik, pa še 1. maj.

2. Članica mladinske organizacije našega podjetja sem se premalo časa, zato žal ne poznam vseh problemov in težav, ki tarejo mladinsko organizacijo. Povem naj, da sem že opazila, da gledajo starejši Litostrojčani

na nas mladince kot na nedozorele in na neresne ljudi. Videti je tako, kot da bi bili prepričani, da mi mladi podjetju ne moremo nuditi niti polovice tega kot starejši delavci. Prepričana sem, da bi morali vodilni ljudje v podjetju pokazati več zanimanja za delo mladinske organizacije, a tudi mladinci sami bi morali pokazati več volje in veselja do dela v svoji organizaciji.

JOŽE SIKAVICA, livar v livarni jeklene litine

1. Med prazničnimi dnevi sem odšel na Rožnik, pa tudi na gradu sem bil. Imel sem se lepo.

2. V Litostroju se žal ostali člani kolektiva vse premalo zanimajo za delo in življenje mlajših Litostrojčanov. Nekateri člani našega kolektiva nas celo podcenjujejo in nas imajo za otroke. V Litostroju sem že šest let in zato lahko trdim, da je bila mladinska organizacija v prejšnjih letih bolj aktivna, morda tudi zato, ker je bilo vodstvo tesno povezano s člani organizacije. Upajmo, da se bosta nekdanja vnema in zanos mladih Litostrojčanov pod novim vodstvom zopet obudila.

I. P.

Kaj je novega v zavarovanju

Na eni zadnjih sej je skupščina skupnosti socialnega zavarovanja Ljubljana razpravljala o zaključnem računu za leto 1971 ter sprejela sklepe o poslovanju sklada za leto 1972.

Prispevna stopnja za zdravstveno zavarovanje iz naslova osebnih dohodkov delavcev je znašala v letu 1971 7,34 %. Od tega 6,72 % za zdravstveno zavarovanje in 0,62 % za nesreče pri delu in poklicna obolenja.

Dohodki sklada v letu 1971 so znašali:

	din
Dohodki	500.754.298,20
Izdatki	538.750.237,54
Primanjkljaj	13.834.565,64

Sklad je torej izkazal primanjkljaj 13.834.565,64 din; od tega znaša primanjkljaj iz leta 1970 v višini 6.859.125,00.

Finančni načrt sklada za leto 1972 naj bi ostal na ravni leta 1971, upošteva pa porast zaposlenih, povečanje števila prebivalcev, gradnjo kliničnega centra (Družbeni dogovor iz leta 1971), da se bodo povečali izdatki za nadomestila za ca. 20 % ter da se bodo povečali stroški v zdravstvu.

O višini prispevne stopnje iz osebnega dohodka za leto 1972 so tekla družbena dogovarjanja v občinah. Večina udeležencev teh dogovorov (sindikat, predstavniki gospodarstva in občinskih skupščin ter politični dejavniki) so menili, da poraba v zdravstvu ne sme rasti hitreje od splošne družbene porabe. Tako je skupščina v januarju sprejela novo prispevno stopnjo za leto 1972 v višini 8,50 %.

a) Prispevek iz osebnega dohodka (to so obvezne in statutarne oblike zdravstvenega zavarovanja)	7,28%
b) Iz osebnega dohodka (iz dohodka delovnih organizacij)	
— za nesrečo pri delu in poklicna obolenja 0,67 %	
— investicije v zdravstvu (Klinični center, otroška bolnica Trbovlje, Zavod v Stični 0,55 %)	1,22%
Skupno:	8,50%

Od te stopnje odštejemo 0,37 % (primanjkljaj leta 1971) in 0,55 %, kar je izglasovano že v letu 1971 za investicije v zdravstvu.

Glede na to, da so dohodki sklada narasli preko 10,8 % v letu 1971, je Skupščina SRS (na osnovi zveznega zakona iz leta 1970 o izločanju dohodkov od prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja) sprejela sklep, s katerim se vsa sredstva nad 10,8 % izdvojijo kot posojilo republiku za kritje dela izven proračunske bilance Federacije ter gradnjo hitrih cest.

Tako je zakon vzel skupnosti tisti del sredstev, ki so bila predvidena za kritje primanjkljaja

sklada. Poleg že navedene vsote dejanskega primanjkljaja sklada je bilo s tem zakonom naknadno odvzeto 24.162.000,00 din, ki jih bo republika vrnila skladu v letih od 1976 do 1980. Tako je nastalo vprašanje likvidnosti sklada. Toda zaradi nelikvidnosti skupnost ne more predpisati dodatnega prispevka (ker so izdvojena sredstva aktiva sklada). Zato mora skupnost najeti kratkoročni kredit ali doseči dogovor z močnejšimi delovnimi organizacijami, da ji odstopijo del svojih sredstev kot posojilo ali v naprej plačan del prispevka za zdravstveno zavarovanje v letih 1976–1980.

Za kritje dejanskega nastalega primanjkljaja iz leta 1971 je skupščina sprejela sklep za plačevanje posebnega prispevka v višini 0,22 % (iz kosmatega osebnega dohodka iz delovnega razmerja).

Glede na povišanje stroškov za pogrebne in za 63 % je skupščina sprejela nove osnove pogrebnin za zavarovance, in sicer: stare do enega leta 700,00 din, od enega leta do 14. leta 1.150,00 din, ter za stare nad 14 let 1.500,00 din.

Bolnikom, ki so nastopili bolniški stalež po 1. 1. 1971 in so več kot leto dni v staležu, je osnova za nadomestilo povečana za 20 % od prvega dne bolovanja. Za zavarovance, ki so nastopili bolniški stalež pred 1. 1. 1971, pa se enako povečanje nadomestila obračunava od 1. 1. 1972 dalje.

Franč Jevnikar

Metka (P. Kocjančič)

Delo TK ZK Litostroj

Osnovna značilnost seje tovarniškega komiteja ZK 12. maja je bila dobra priprava z vnaprej pripravljenim gradivom. Vsebinsko je bila glavna pozornost usmerjena v analizo uspešnosti uveljavitve temeljnih organizacij združenega dela. Kljub uspešnemu podpisu samoupravnega sporazuma o TOZD je opravljena komaj tretjina dela. Od tod izhaja naloga organizacije ZK, da deluje v smeri dopolnitev sporazuma. Poleg poslovnika o delovanju novih organov TOZD bo najbrž ob mnogih nejasnostih, ki se že pojavljajo, potrebno sprejeti k sporazumu še nova dopolnila.

Na seji so govorili tudi o delovanju verskih skupnosti na področju Ljubljane in občine Šiška.

Tovarniški komitej je obravnaval še vprašanja o idejno-političnem in družbeno-ekonomskem izobraževanju delavcev Litostroja, o čemer bomo zaradi pomembnosti poročali bolj podrobno v posebnem prispevku.

Stališča, izoblikovana na osnovi gradiva občinskega komiteja, bodo poslali vsem članom ZK.

Jože Sterle

njegova tehnična
in osebna misel

Ko se vsak dan vležemo v posteljo, niti ne pomislimo, da smo so vlegli na »steljo«, kot nam beseda sama pove. Naša postelja je pač že sad izboljšav raznih novatorjev, vseh tistih, ki niso bili zadovoljni z golo steljo in so hoteli nekaj boljšega. Dokler je človek živ, čim bolj je živ, tem več razmišlja in išče novosti. To je vzmet vsakega napredka.

Prva leta po vojni smo posvečali precejšnjo pozornost novatorstvu in racionalizatorstvu. Danes je tovrstna dejavnost nerazumljivo zamrla, ali vsaj otrpnila, oziroma ne uživa tiste družbene podpore kot nekoč.

No, pa je že tako na svetu, da nekateri ljudje iščejo, ustvarjalno mislijo, pa če je tako prizadevanje uradno blagoslovljeno ali ne.

Eden takih je očitno tudi Jože Sterle, ki dela pri nas v montaži dizlov. Od leta 1947 je v tovarni. Doma je tam blizu Mokreca pod Ljubljano. Med vojno so jim Italijani požgali boren dom in vsa družina si je morala poiskati zasilno streho drugod. Izučil se je za instalaterja. Ko ga je pa začela zvijati bolezen, je šel v montažo dizlov. Medtem je končal delovodsko šolo.

Tehnična izboljšava, za katero je dobil priznanje in skromno nagrado tisoč dinarjev, pa dokazuje, da ne dela samo z rokami, ampak tudi z glavo. Poročilo za ocenitev njegove tehnične izboljšave je naslednje:

»Tehnična izboljšava, ki si jo je zamislil in izdelal tov. Jože Sterle, nam omogoča pravilno in trdno spajanje dveh cevi. Posebno primerna je za delo s cevmi, materiala jorkabro. Doslej smo imeli velike težave pri pravokotnem spajanju cevi in je spoj pri obratovanju motorja rad počil. Tudi cevovodi, ki smo jih zaradi zahtevne tehnologije dali izdelati v Uljaniku, ali zavod za varjenje, v pogonu niso bili zanesljivi. Priprava tov. Sterleta pa nam omogoča pravilno pripravo cevi. Tako pripravljene in spajkane cevi so v obratovanju zanesljive, kar je zelo važno pri ladijskih motorjih. Prihranke, ki jih ima s tem podjetje, je težko oceniti. Zanesljivo pa je, da se bomo tako izognili dodatnim in zelo dragim popravilom ob reklamacijah. Mislimo, da je potrebno podpreti napore, ki jih je vložil tov. Jože Sterle, ko je začel razmišljati, se lotil izdelave in preizkusa priprave, ki je v uporabi dala dobre rezultate.«

Ste med najstarejšimi Litostrojčani. Kaj vas trenutno najbolj vznemirja?

To, da ljudje odhajajo. Najboljše kvalificirani delavci, učenci, iz IKŠ po vrsti odhajajo. Nadomestila zanje pa ni niti po številu, še manj pa po kvaliteti. Ne vem, kam bomo tako prišli.

Saj so vendar nagrajevani po normah in njihovi dohodki niso bistveno slabši kot v drugih kovinarskih podjetjih?

Norme niso najbolj učinkovita stimulacija. Na ključnih mestih bi morala akord rešiti situacijo. »Naj dajo počez, pa bomo več naredili.« pravijo delavci. Vrednost točke se sicer popravlja iz meseca v mesec, analitske stopnje pa so vedno iste.

Veselo presenečenje

Na svoji 14. redni seji je dne 14. 4. 1972 sprejel delavski svet naslednji sklep:

»Za vse naše delavce, ki služijo kadrovski rok odobravamo enkratno izplačilo denarne nagrade v znesku 200 dinarjev.«

Odobreno vsoto je podjetje svojim delavcem, ki so pri vojaških nakazalo ob prazniku dela 1. maju.

Zahvale z obljubami, da se bodo po odsluženju vojaštine vrnili k nam, pa že prihajajo.

Dolgčas je polbrat obupa.

Čapek

Ničesar ne kupiš dražje kot tisto, kar plačaš s prošnjo.

Lehmann

Ob boljšem zaslužku bi tudi roke bolje izpolnjevali.

Kaj veste o »francoskem projektu« (kooperacija z Renaultom)?

Nič.

Potem ste pa slabo informirani?

Zelo slabo. Glede informiranosti smo sploh tako zadaj, da ne vem, če so še kje tako. Ni več proizvodnih sestankov, na zborih pa ljudje nočejo govoriti, ker se jim zdi brez pomena.

Položaj delovodje v tovarni?

Prešibek. Imeti bi moral večje pristojnosti. Če manjka kak važen del, ga ne more hitro dobiti, ampak mora steči postopek prek mnogih služb in pisarn. Dobro bi tudi bilo,

če bi obratovodje ali delovodje občasno sklicali svoje delavce in jih kratko in zgoščeno informirali o stanju v obratu, o glavnih nalozah, težavah in pomanjkljivostih, da bi tako dobili poglobljen vpogled v proizvodne naloge obrata. Delovodja ima danes praktično čisto zvezane roke: dobrega delavca niti ne more prav nagraditi, slabega ne kaznovati, recimo za zamude, saj je disciplinski postopek predolg in neučinkovit.

Imate še kako pripombo?

Ja, na disciplino. Včasih se mi zdi, da bi morali priti žandarji, če bi hoteli imeti red.

Pri nas ste 25 let; ali boste še drugih 25?

Ne, prvič bi prišla prej leta za pokojnino, potem ne vemo, kaj bo z zdravjem. No, pa tudi sicer bom šel prej drugam, če ne bodo plače uredili. Vsak delavec gleda na kuverto, saj je zaradi cen dejanske vsak mesec lažja.

M. H.

... in vendar je bil muzej

Nekaj zapisov in misli ob zaključku letošnjega XI. mednarodnega salona avtomobilov v Beogradu, ki ni prinesel obljubljenega — to je cen avtomobilov.

Naelektreno ozračje okoli naše avtomobilske industrije je doseglo svoj višek prav pred letošnjim Beograjskim salonom. Stvar se je še bolj zapletla zaradi epidemije črnih koz, ki je za tri tedne zavrla vse športne in druge prireditve, tako da je bil po tem zatišju ravno avtomobilski salon zopet ponovno zbirališče vseh novinarjev in publike. Najbolj optimistični so pričakovali odločitev ZIS o sprostitev gospodarstva, elastičnejših predpisov v zvezi z avtomobilsko industrijo ter formiranja ekonomskih cen za naša vozila tik pred otvoritvijo. Vendar, to se ni uresničilo in treba bo še čakati.

Beograjski salon je pripravil svetovno atrakcijo, vendar ne z avtomobili, ampak s tem, da je domača industrija ostala brez cen za svoja vozila. Odraž vsega tega so bile tudi konference za novinarje, ki so jih pripravili domači proizvajalci. Vseh se je udeležilo veliko število novinarjev, ki so le poslušali direktorje in njihove kratke govore. Na koncu tudi ni bilo neprijetnih vprašanj novinarjev in diplomatskih odgovorov predstavnikov tovarn, kot da bi bilo vsem vse popolnoma jasno in razumljivo.

Litostroj-Renault je prikazal šest vozil svojega montažnega

programa ter dva Renaultova Coupeja 15 in 17, ki sta bila v tej situaciji le paša za radovedne oči. Precej več zanimanja je bilo za novi mali Renault 5, ki bo moral počakati na jugoslovansko premiero jasnejših dni na našem avtomobilskem tržišču.

Večer pred otvoritvijo je bila naša konferenca z novinarji, ki sta jo vodila direktor za zunanje stike tovarne Renault g. Rouseau in naš generalni direktor dipl. inž. Marko Kržišnik, prisostvoval pa ji je tudi pomočnik direktorja za vzhodno cono tovarne Renault g. Auberger. Govora je bilo o spremenjenem

Varstveno izobraževanje na delovnem mestu

Učenje neposrednega proizvajalca na delovnem mestu ni lahko delo. Nikakor pa ni toliko težko, da ne bi mogli doseči ustreznih dobrih rezultatov v določenem razdobju.

Varstveno izobraževanje industrijskih kadrov v gospodarstvu je izredno pereče vprašanje. Varnost pri delu je funkcionalno vezana s proizvodnim postopkom. Metode varstvenega izobraže-

vanja bi morala poznati vsaka vodilna oseba v podjetju.

Doseči in zahtevati določeno varnostno disciplino in varnostno zavest delavca na delovnem mestu pa pomeni obvladati tehnične metode poučevanja na samem delovnem mestu.

Hitra, vestna in dobra izučitev za varno delo na samem delovnem mestu ugodno vpliva ne samo na varnostno zavest in delovno disciplino ter na razpoloženje neposrednega proizvajalca pri delu, marveč postane tako priučen delavec bolj produktiven, njegova storilnost je višja kakor pri tistem, ki se dlje časa in nesistematično privaja k delu in ne pozna zadosti možnosti vzrokov in virov morebitnih nevarnosti za njegovo zdravje na delovnem mestu.

Z varstvenim in strokovnim priučevanjem delavca posameznim fazam določenega dela ali opravila oziroma gibov pri določenih delovnih operacijah delavec laže razume ne samo delo in postopek, marveč tudi smisel varnega dela.

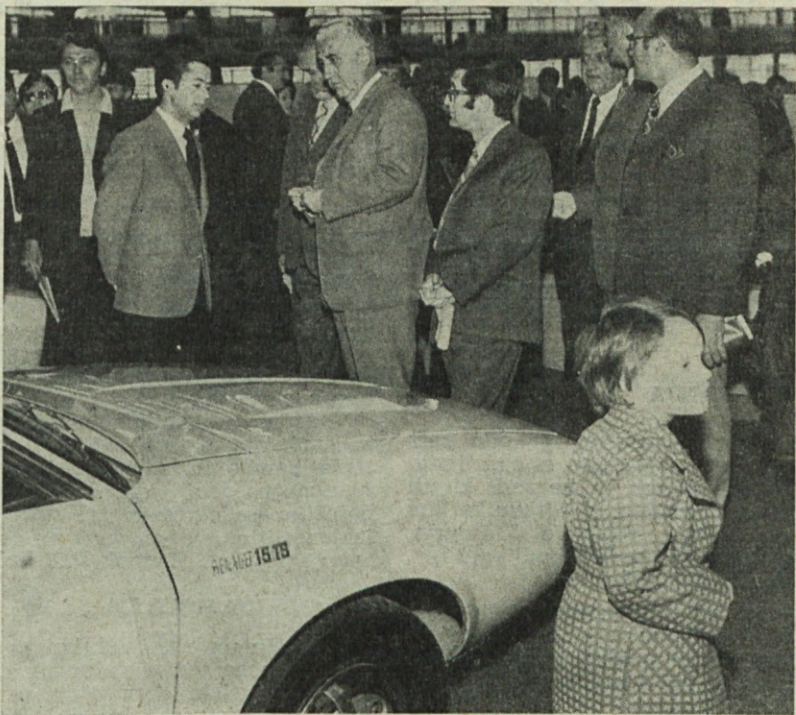
Od sistematičnega in vztrajnega strokovno-varstvenega izobraževanja ima delavec na delovnem mestu neposredno korist. Hkrati pa se z rezultati njegovega varnega dela — več zdravja na delovnem mestu — boljše počutje na delovnem mestu, poraja večji elan — manj materialne škode, ker ni več delovnih neizgodb — znižanje proizvodnih stroškov delovnega procesa itd.

Preden se delovodja ali druga vodilna oseba odloči za izučitev delavca na delovnem mestu, mora seveda sama pripraviti načrt ali program izobraževanja. V tem načrtu ali programu izobraževanja je treba točno predvideti metodiko in sistema-

in jim prikazala Renaulta 15 in 17.

Za nami je tako velika prireditev, ki pa je bila velika le po obsegu. Danes, ko v svetu gledamo na gospodarsko moč neke države po številu proizvedenih avtomobilov v njej, logično je, da ti predstavljajo seštevke vseh panog njene industrije, je Jugoslavija kot država v razvoju prav to smer v zadnjem času močno zavrla. Kot taka država imamo določene olajšave pri našem izvozu v razvite dežele, vendar le v primeru, da dovolimo njihov uvoz k nam. Zato so nekatere zahodne države te naše ugodnosti ukinile ali pa celo predpisale za naš izvoz višje carine. Razmisliti bo treba, ali se nam to izplača, saj je v naši avtomobilski industriji posredno ali neposredno zaposlenih že nekaj sto tisoč ljudi, ki jim tako stanje ne obeta nič dobrega.

Iztok Vrčon

Zadnji dan I. beograjskega salona avtomobilov je prireditev obiskal podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Džemal Bjedić. V našem paviljonu si je natančno ogledal nova Renaultova coupeja 15 in 17 ter se zanimal za kooperacijo med tovarno Renault in Litostrojem.

tiko izobraževanja na delovnem mestu:

- koga je treba v svojem oddelku izobraziti;
- za katero delo ali delovno operacijo — zlasti glede na varnost in zdravje zaposlenega delavca;
- do katerega roka naj bo strokovno in varstveno izpopolnjevanje posameznega delavca dokončano.

Osnovni pogoji za varno delo na delovnem mestu so:

1. Skrbna ureditev delovnega mesta, da se bo delavec na njem prijetno počutil. Ureditev delovnega mesta mora ustrezati zahtevam delovne operacije.
 2. Potrebno orodje, material in pripomočki morajo biti na delovnem mestu smotrno razporejeni in pripravljeni.
 3. Analitično morajo biti proučene vse važne faze in ključne točke izbrane delovne operacije.
 4. Ugotoviti je treba varnostne elemente za tista opravila, ki jih bomo z analizo delovne operacije na delovnem mestu s posebnim poudarkom prikazali neposrednemu proizvajalcu.
- Ključne točke v važni fazi določenega dela ali opravila na delovnem mestu imenujemo tista stanja v delovni operaciji, ki so pogoj za:
- varnost pri delu in ohranitev zdravja delavca na delovnem mestu;
 - lahko izvedbo opravila ali dela na delovnem mestu;
 - kvaliteto dela ali izdelka, ki ga je treba med delovno operacijo izvršiti na delovnem mestu.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Čudovit je ta svet

Vsa krmežljava se je konec aprila zbudila soriška postojanka iz zimskega sna. Kaj neviht in snežnih metežev je šlo čezno! Kljub temu je prijazno kot vedno odprla svoja vrata udeležencem jubilejnega — desetega srečanja litostrojskih smučarjev, ki je veljalo obenem kot uvod v športne prireditve ob 25-letnici podjetja.

TEKMOVANJE BO!

se je zaklela peščica sodelavcev tehnične ekipe, ki jo je med potjo na planino spremljal dež, na cilju pa pozdravil veter in gnijl sneg. Lilo je vztrajno tudi drugi dan in s skakalnice so bile težave skoraj kot v Planici. Ves nalet je bil kopen, toda pridne roke in umetno gnojilo so opravili svoje: popoldne je bila skakalnica že nared za poskusne skoke.

S progo za tek ni bilo takih težav, saj je bilo snega še dovolj, izbrala pa sta jo nadvse strokovno Milan in Srečo.

Lepa in tekoča je bila tudi proga za veleslalom, ki je tokrat potekala po levem robu Lajnarja ter se tako izognila morda malo nerodnemu »S«, ki na standardni trasi plaši manj izurjene.

KJE STE, SMUČARJI?

Propagande za tekovanje je bilo letos veliko, razpis objavljen v časopisu in razdeljen vsem sindikalnim poverjenikom, pogoji ugodni kot redkokdaj, cesta na planino splužena do vrat obeh domov in vendar so se le maloštevilni odločili za pot na planino. Je druge odvrnila od tekovanja vremenska napoved, komoditeta (žičnic na Sorici še ni!) ali pa je res tako malo tistih, ki se želijo pomeriti v medsebojni borbi za čimboljše uvrstitve? Kaj vsa mlada avtomobilka ne premore niti enega smučarja?

Tako so bili organizatorji kar pošteno razočarani, ko so se do začetka tekovanja zbrali na planini v glavnem le stari znanci, ki ji ostajajo zvesti v dobrem in slabem. Nič zato, če jih je med skoki močil dež, med tekom pa podil veter in megla, je bila pa zato nedelja kot princesa in spet so se v soncu zalesketali bregovi. Kakšen dan — plačilo za vse nazaj!

V TEKU NOVO IME

Kar navadili smo se že, da je v teku zmagoval Miro Zibert. Ker se je tik pred tekovanjem poslovil od našega podjetja, je bilo kandidatov za prvo mesto več. Za bori dve sekundi ga je dosegel Vinko UDOVIČ (VET) pred Ivanom KLEMENČIČEM (GKS), medtem ko je bil Srečko GROŠELJ (GKS) dovolj hiter le za tretje mesto. Veteran DEKLEVA je bil osmi in kljub svojim

Zmeraj na vrhu...

56 letom pustil za seboj precej občutno mlajših. Pohvaliti je treba tudi tri dekleta Martino, Majdo in Dragico, ki so — čeprav s težkimi terenskimi smučmi in v pancerjih — šle na progo. Isto velja še posebej za predsednika komisije za rekreacijo Milana VIDMARJA, ki je vztrajal do cilja, čeprav zanj tudi utrditev proge s kemičnimi sredstvi na nekaterih odsekih ni bila zadostna...

MARJAN ŽE OSMIČ

V skokih sicer ni šlo čez 170, do 17 metrov pa ga je manjkalo le pol. Ker pa za rezultat velja seštevek dveh skokov, je kar za tri metre preskočil najbližja tekmeča — kdo drugi kot spet Marjan KLEMENČIČ (GKS). Eno leto ga na planino ni bilo, ker se je potikal po Kambodži ali kje in le pokojnemu Milanu Kebru se je posrečilo enkrat premagati ga. Drugo in tretje mesto sta si razdelila Branko SRŠEN in Dušan ŠKARABOT (oba TS).

Prvi, drugi, tretji...

VETERANI SE NE DAJO

Za zaključek je bila v nedeljo organizirana še »dirka veterani«, na kateri so imeli pravico udeležbe vsi, ki so se udeležili vsaj petih soriških srečanj. Na startu vrh skakalnice se jih je pojavilo 10. Kombinirana proga: skok, tek, peš hoja in smuk — na prvi pogled dokaj nezahtevna — je dala vsem kar dosti opraviti, gledalcem pa nudila dosti priložnosti za spodbujanje. Upoštevajoč doseženi čas, dolžino skoka in ustrezno bonifikacijo na leta je v tej dirki zmagal »starejši pionir« Milan DEKLEVA pred Srečkom GROŠLJEM in Tonetom ERMANOM.

ETO

SKOZI VRATA JANEZ

Tokrat je šlo Janezu KALANU (TS) res kot po maslu in zaslužen je osvojil prvo mesto v veleslalomu. Še najbolj se mu je približal Ivan KLEMENČIČ (GKS) z drugim najboljšim časom in Dušan ŠKARABOT (TS) s tretjim. Povedati je treba, da so tudi vsa tri dekleta junaško prevozila progo, čeprav so — po času sodeč — po nepotrebnem disciplinirano zapirala vrata za seboj... Nič hudega — vsako leto bo šlo boljše, saj je tudi podpisani izgubil stavo z novincem, ki je šele letos stopil na smuč, pa je bil hitrejši. Mladim so vsa vrata odprta na stečaj!

ZLATA SMUČKA IN POKAL TS-VET

Seštevek rezultatov vseh treh tekovanj je pokazal, da se je

Zadnje dejanje srečanja

s pol pike naskoka uvrstil na prvo mesto Dušan ŠKARABOT (TS) pred Ivanom KLEMENČIČEM (GKS) in Janezom KALANOM (TS), ki je zasedel tretje mesto prav tako le s pol pike za Klemenčičem. Tudi na naslednjih treh mestih so se z razliko pol pike zvrstili UDOVIČ, KLEMEN in LESAR. Kar 13 tekmovalcev je nastopilo v vseh treh panogah.

Prehodni pokal je z 10 pikami že drugič zapored osvojila podružnica TS-VET v postavi Kalan, Udovič, Škarabot, Sršen pred le ja 2 piki slabšo GKS (Klemen, Klemenčič, Grošelj).

PRIZNANJA

Nadvse slovesna je bila razglasitev rezultatov s podelitvijo kolajn, plaket in nagrad, ki jih je ob asistenci predsednika komisije za rekreacijo Vidmarja, razdelil predsednik sindikata tov. Franc JEVNIKAR.

Ob tej priložnosti je bilo dano posebno priznanje obema organizatorjema soriških smučarskih srečanj tov. Ludviku Šarfu in Tonetu Ermanu.

S prešernim smehom na licih in soncem v očeh so se vračali udeleženci v dolino — iz zime v pomlad, z bleščetih bregov med jase mesnordečega vresa, trobenčic in svišča.

Športniki za 25-letnico podjetja

Komisija za rekreacijo pri sindikatu je v okviru proslave 25. obletnice podjetja pripravila tudi program športnih prireditev. Tekmovali bodo v: peteroboju, troboju, mednarodnem turnirju v balinanju, v gasilskih tekmovanjih in centralnih prireditvah »Tabor Litostrojčanov na Sorici«.

Na peteroboju bodo sodelovali: »Feralit« iz Zalca, Steklarna iz Hrastnika, Železarna z Jesenic, Sava iz Kranja in Litostroj iz Ljubljane.

Tekmovali bodo v: kegljanju, streljanju z zračno puško, šahu, namiznem tenisu, odbojki, orientacijskem pohodu in rokometu.

Na troboju bodo sodelovali: Metalna iz Maribora, Strojne tovarne iz Trbovelj, Litostroj. Tudi troboj je že tradicionalen in bo zajemal: kegljanje, šah, namizni tenis, rokomet, mali nogomet in balinanje.

Na mednarodnem balinarskem turnirju bodo sodelovali najboljši klubi iz Slovenije in bližnje Julijske krajine.

Na gasilskem tekmovanju sodelujejo: poklicna brigada iz Ljubljane, prostovoljna četa Zg. Šiške, prostovoljna četa tovarne dekorativnih tkanin in prostovoljna četa Litostroj.

Tekmovali bodo v: trodelnem napadu na gorečo zgradbo, v reševanju ponesrečencev iz te zgradbe in v odvozu ponesrečencev v zdravstveno ustanovo.

Med najbolj množične prireditve ob 25-letnici podjetja spada vsekakor centralna prireditev kolektiva na Soriški planini. 27. avgusta 1972 bodo sindikalne organizacije enot organizirale svoje izlete na Sorico, organiziran bo tudi množični tekmovalni avto-rally na Sorico. Vse sekcije in klubi bodo na Sorici organizirali razna družbena tekmovanja. Celotno prireditev bo spremljala godba na pihala našega kolektiva in zabavni ansambel. Aktivni bodo tudi naši planinci, ki bodo pripravili več pohodov na bližnje vrhove.

Za prehrano in specialitete žejnih in lačnih gostov bo skrbela posebna ekipa. Naj povemo še to, da bodo prevozi na planino brezplačni.

Komisija za rekreacijo je leto 1972 proglasila za leto športne rekreacije v Litostroju in je zato vsa tekmovanja, ki bodo v letošnjem letu, posvetila počastitvi 25. obletnice obstoja podjetja. Sem spadajo še vsa zimska tekmovanja in medobratna tekmovanja sindikalnih podružnic.

Tekmovanje, ki zajema troboj, peterobojo, balinarski turnir in gasilsko tekmovanje bo 10. septembra z otvoritvijo ob 8. uri pred delavsko restavracijo Litostroja.

V. M.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje matere Terezije Magdič se iskreno zahvaljujem za izraze sočutja, cvetje in vsestransko pomoč sodelavcem iz PE/VET. Zahvaljujem se tudi sodelavcem iz strojnega oddelka ter vsem sostanovalcem iz bloka.

Marta Sreš z družino

ZAHVALA

Ob smrti najinega dragega očeta se najtopleje zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam Projektivnega biroja, Službe kvalitete in vsem drugim za ustno ali pisмено izražena sožalja, podarjeno cvetje ter za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Lojze Mencej in Marija Ušaj z družinama

UPOKOJENKE — UPOKOJENCI POZORI!

Za letno sezono potrebujemo pomoč za razna dela v naših počitniških domovih.

Informacije po telefonu 56-021, interna 265, ali osebno v oddelku za počitniške domove v našem podjetju.

TZ »LITOSTROJ«
Počitniški domovi

ZAHVALA

Bolezen me je iztrgala iz srede mojega in vašega dela. Veliko vas je, ki vas osebno poznam, in prav zato vam želim mnogo osebnih sreč ter še nadaljnjih uspehov pri delu.

Vodstvu livarne jeklene litine in sindikatu se zahvaljujem za tople besede in darila, še prav posebno pa sem hvaležen svojim najožjim sodelavcem iz livarne jeklene litine.

Ludvik Debeljak

ZAHVALA

Zahvaljujem se kolektivu izobraževalnega centra za darilo, ki sem ga prejela ob svojem petdesetem rojstnem dnevu. Obenem naj velja moja zahvala tudi direktorju IC Hrabroslavu Premelcu za njegove lepe besede.

Vsem skupaj želim še mnogo uspeha pri delu.

Mihaela Horvat

ROJSTNI DNEVI

V mesecu maju sta praznovala svojo 60-letnico dva naša delovna tovariša:

Dne 6. maja Anton Belehar iz FI ter 26. maja dipl. iur. Franc Kocjančič iz FRS.

50-letnico so ta mesec praznovali naslednji tovariši:

4. maja Milena Ban iz FI, dipl. inž. Primož Legat iz tehničnega sektorja dne 8. maja in 27. maja Pavel Prosen iz livarne jeklene litine.

Njihovo vsakdanje potovanje

Mislim, da ne bom povedal nič novega, če zapišem na začetku članka, da Litostroj spada med delovne organizacije, v kateri delajo delavci, ki se vozijo na delo iz bližnje in daljne okolice. Značilnost Litostroja je, da spada med tovarne težke industrije in da je lokacijsko postavljen v glavno mesto. To, da stoji podjetje takšnega tipa v republiškem središču, je zelo privlačno za strokovnjake — inženirje, tehnične in kvalificirane delavce. Teže ali pa zelo težko je dobiti delavce, ki so sicer malo manj strokovnjaki, pravimo jim nekvalificirani, so pa za normalno delo vsake tovarne tako tudi za Litostroj nujno potrebni.

Sama Ljubljana in bližnja okolica sta bili, kar se delovne sile tiče, že pred 15 leti precej izčrpani. Tisti, ki so ostali še prosti, se za Litostroj niso odločali. Razlogov je bilo več, mislim, da je bil eden od glavnih ta, da so bila v glavnem prosta nekvalificirana delovna mesta, fizično izredno težka ter zdravju škodljiva. Za nemoteno proizvodnjo je bilo treba iskati nova področja s prosto delovno silo, ljudi na teh področjih zainteresirati, da se zaposlijo v Litostroju in da se organizirajo na njih organizirati prevoz na delo.

Področji, kjer je bilo prostih delavcev še precej, sta bili ožji področji Dolenjske in Štajerske. Tako smo v februarju 1959 organizirano pripeljali prve delavce z Dolenjske. Nekaj mesecev kasneje so avtobusi začeli voziti tudi s Štajerske.

Ni moj namen pisati o razvoju prevoza delavcev na delo. Tudi ne bi razglabljal o tem, ali je takšen prevoz ekonomsko utemeljen in ali je s humanističnega gledanja opravičljiv. Če napišem samo dejstva, potem lahko napišem, da bi v primeru neorganiziranja delavskih avtobusov bilo danes v Litostroju okrog 600 ljudi manj, in to ljudi v proizvodnji in na takih delovnih mestih, za katera bi zmanj iskali delavce v Ljubljani in bližnji okolici.

Vse, ki berejo naš časopis in bodo morda prebrali tudi ta članek, bi rad na kratko seznanil s problemi, na katere naletimo pri organiziranju takšnega prevoza. K vsemu temu pa dodajam še nekaj števil, ki naj prikažejo vsa naša prizadevanja pri zagotovitvi potrebne delovne sile s področij, ki so nekoliko bolj oddaljena od Ljubljane.

Za prevoz delavcev na delo in z dela ima Litostroj sklenjeno pogodbo s škofjeloškim Transuristom. To podjetje dnevno pripelje s svojimi avtobusi okrog 50 delavcev s Štajerske in Dolenjske. Prav gotovo je, da pri tolikšnem številu potnikov nastajajo dnevno problemi v zvezi s prevozi. Nekoliko starejši vozniki park, v nekaterih primerih slabše ceste in v zimskem času neprimerni pogoji na cesti povzročajo vrsto zamud in slabo voljo, tako pri tistih, ki se vozijo, kot pri nas, ki ta prevoz organiziramo. Trudimo se, da bi bilo izpadov čim manj in da bi subjektivne vzroke za zamude v kar največji meri odstranili.

V lanskem letu so avtobusi na delavskih progah prevozili dnevno povprečno 2.694 km. Na 13 relacijah je 19 avtobusov pripeljalo dnevno okrog 560 delavcev. Povprečna zasedenost 42-sedežnih avtobusov je 27, do 31 potnikov.

Ambrus—Litostroj
Dvor—Litostroj
Dobrnich—Litostroj
Hinje—Litostroj
Mokronog—Litostroj
Šentrupert—Litostroj
Sela Šumberk—Litostroj
Žužemberk—Litostroj

Pri tem moram pripomniti, da so nekateri avtobusi predvsem v I. izmeni prenapolnjeni, medtem ko so v II. izmeni še posebej pa v III. precej prazni. Najbolj oddaljeno mesto, od koder se vozijo naši delavci, je Bočna, ki je oddaljena od Ljubljane 87 km. Sicer je povprečna oddaljenost, če upoštevamo vse relacije, okrog 70 km, kar pomeni uro do uro in pol vožnje v eno smer. To je za tiste, ki se vozijo, dodaten čas in napor. Odsotnost od doma se jim tako podaljša na 12 in več ur.

Avtobusi vozijo z Dolenjske na naslednjih relacijah in izmenah:

I., II. in III. izmena
I., II. in III. izmena
I., II. in III. izmena
I. in II. izmena
I. izmena
I. in II. izmena
I. izmena
I. izmena

Skupno vozi z Dolenjske na osmih relacijah 13 avtobusov. S Štajerske pa izgleda pregled na relacijah in glede na izmene takole:

Bočna—Litostroj
Luče—Bočna—Litostroj
Šentgotvalt—Litostroj
Vransko—Litostroj
Luče—Litostroj

I. izmena
I. in II. izmena
I. izmena
I. izmena
I. izmena

Ko smo delali ob koncu leta obračun stroškov za prevoze, smo ugotovili, da so le-ti znašali okrog 208 starih milijonov. Takšen je bil prispevek tovarne. Sami delavci, ki se vozijo z delavskimi avtobusi, pa so prispevali okrog 45 starih milijonov. Naj pri tem omenim, da delavci, ki se vozijo, prispevajo za takšen prevoz mesečno od 50 do 90 dinarjev. Mislim, da prispevek ni pretirano visok oz. da je celo majhen, če ga primerjamo z deležem podjetja. Podjetje je v povprečju prispevalo za vsakega delavca k prevoznim stroškom v mesecu decembru 1971 370,00 din.

Upoštevati moramo, da bi bili ti stroški glede na neoptimalno zasedenost avtobusov še večji, če ne bi z našimi avtobusi vozili tudi delavcev drugih podjetij. To omenjam predvsem zaradi tega, ker so bile večkrat pritožbe s strani naših delavcev, zakaj vozimo še druge, ko pa so potem avtobusi prenatrpani. Pogodbe z drugimi podjetji imamo napravljene tako, da imajo naši delavci pred drugimi prednost glede sedežev in bi morali zato vsi naši sedeti. Vendar praksa je pokazala, da tega ni mogoče vedno izvajati. Razloga sta v glavnem dva: nedisciplinarnost tako tujih kot naših delavcev in včasih neodgovornost sprevodnikov. Menim, da se lahko na naših avtobusih vozijo delavci drugih podjetij še toliko časa, kolikor časa ne bo zasedenost z našimi delavci bolj

ekonomična. Treba bi bilo storiti tudi ustrezne korake tudi pri vodstvih enot za primernejšo razdelitev po posameznih izmenah.

Do sedaj sem v glavnem pisal o delavskih progah in o situacijah na njih. Potrebno je omeniti še to, da se vozi na delo nadaljnjih 350 delavcev z javnimi prometnimi sredstvi iz različnih krajev okolice Ljubljane. Zajeti so delavci, ki za prevoz na delo prejema povračila za potne stroške. To so delavci, ki ne stanujejo na področju, ki ga pokriva prometna sredstva mestnega prometa. Vozijo se iz krajev, ki so oddaljeni od Ljubljane od 10 do 40 in več km. V ilustracijo naj napišem, da je bilo v mesecu decembru 365 delavcem povrnjeno za prevozne stroške 33.580,00 din ali povprečno 92,00 na delavca.

Če na koncu napravimo povzetek, potem lahko napišem:

- da imamo na 3.200 zaposlenih okrog 930 ali 28% delavcev, ki se vozijo na delo, bodisi z delavskimi avtobusi ali z drugimi javnimi prometnimi sredstvi;
- da delovna organizacija daje precejšen prispevek za prevoz delavcev na delo;
- da si strokovna služba prizadeva organizirati z delavskimi avtobusi hiter, točen, udoben in cenen prevoz.

Tisti, ki se vozijo, bodo pri tem zadnjem odstavku imeli pomislek ali celo pripombo. Res je, sami priznamo, da ni vse tako, kot si zamišljamo ali želimo. Marsikaj avtobus ne pripelje točno, na nekaterih progah vozijo avtobusi, ki so vse prej kot udobni. Vendar je treba upoštevati, da pri takšni dejavnosti, kot je promet, nastopa vrsta objektivnih težav, ki jih ni mogoče odstraniti, še manj predvideti. Skupaj s Transuristom si prizadevamo odstraniti z naših prog še tistih nekaj avtobusov, ki niso več za nase, vendar je po izjavah predstavnikov Transurista težava v tem, da nimajo dovolj novih avtobusov. Upajmo, da bodo že letošnjo zimo problemi z zastarelimi avtobusi rešeni in da bomo vsaj v tem pogledu izpolnili največkrat upravičene zahteve delavcev — vozačev.

Na koncu poziv samo še vsem tistim, ki se vozite. Samo z vašim sodelovanjem, objektivnostjo in discipliniranostjo na avtobusih bomo lahko dosegli, da bo vaša dolga pot v Litostroj na delo še bolj udobna, prijetna in varna.

Pet minut pred drugo uro.

(I. J.)

V maju se je poslovil

dolgoletni sodelavec, glavni urednik »LITOSTROJA«, tovariš, doktor BRANKO VRČON.

Bil je med ustanovitelji našega tovarniškega glasila, preživel z njim otroško dobo iskanja in ustvarjanja njegove podobe, mu krepko stal ob strani v burnem mladeniškem razvoju in ga s svojimi bogatimi izkušnjami privedel do zrelosti, za katero smo prejeli priznanja od vseh.

S široko razgledanostjo, vedno vedrim obrazom in prijeteljsko besedo je znal pridobiti za delo pri časopisu tudi neizkušene začetnike, jim nesebično s svojimi nasveti pomagal in jih tako z zanesljivo mentorsko besedo uvrstil med soustvarjalce glasila.

Hvaležni smo mu za njegovo delo in pogrešali bomo njegov mladeniški zanos, kajti široko je sejal.

Zlato jesen mu želimo in krepkih dni še naprej!

Uredniški odbor

Dne 31. 4. 1972 je zaradi bolezni odšel v pokoj naš petindvajsetletni sodelavec, skupinovodja pri talilni peči v livarni jekla LUDVIK DEBELJAK. V Litostroju se je Debeljak zaposlil 16. 9. 1947. V pokoji mu želimo veliko zdravja in dobrega počutja.

Poslovil se je in odšel v pokoj naš dolgoletni sodelavec NACE STRAJNAR, vodovodni inštalater v elektro-energetskem obratu. V Litostroju je bil zaposlen od 11. XI. 1954 do 28. IV. letos. Želimo mu prijeten pokoj.

POŠKODBE V APRILU

V mesecu aprilu smo imeli v podjetju 46 poškodb, od tega 4 na poti v službo oz. iz službe. V MO je bilo 16 poškodb, v PK 8, v VET 4, v FI 18 in v sektorjih 2 poškodbi. Zaradi poškodb smo izgubili 824 delovnih dni; 244 v MO, 92 v PK, 31 v VET, 297 v FI in 160 delovnih dni v sektorjih.

Oči si je poškodovalo 13 delavcev, glavo 1, telo 1, prste rok 16, ostali del roke 10, noge pa si je poškodovalo 5 delavcev.

V ponedeljek, sredo in petek je bilo 9 poškodb, v torek in četrtek 7, v soboto 4 in v nedeljo 1 poškodba.

V mesecu aprilu smo imeli 5 poškodb več kot v istem mesecu lani.

Služba varstva pri delu

Majski potep

Prvi avto-rally v letu 1972 je za nami

Prišel je težko pričakovani 27. april. Težko pričakovani prav zato, ker smo se vsi prijavljenci avto-rally-ja za ŽIVO-GOŠČE pri MAKARSKI s strahom ozirali v nebo že nekaj dni pred odhodom. Dež nikakor ni hotel ponehati.

In vendar se nas je prijavilo 24 avtomobilov — skupaj 62 udeležencev. Že predhodno smo prejeli nalepke RENAULT-LITOSTROJ, značke RENAULTA in TRIMA.

S tako prepletenimi avtomobili smo se korajžno zbrali pred poslopjem Slovenija avto na Đakovčevi cesti.

Megla je še ležala nad Ljubljano, saj je bila ura 6 zjutraj.

karske v Živogašče, kamor smo prispeli ob 17. uri.

V tej zadnji etapi se nam je vseskozi odpiral pogled na lepo okolico, ki je tu izgubila svoje kamenito okolje in nas polna lepega pomladnega zelenja spremljala prav do našega cilja.

Tu smo se nastanili v velikem elegantnem hotelu NIMFA, ki se ves bel dviguje ob vznožju Biokova in sosedom lepim naseljem IGRANE, ki se idilično utaplja v okolje.

Lep in moderen hotel NIMFA s 700 ležišči je udoben in razkošno opremljen. S terase hotela je lep pogled na otok Hvar. In tu smo preživeli 4 dni. Postrežba, hrana in sobice — vse je bilo ze-

Skozi glavna pridvižna vrata (na vsaki strani je pomarančno drevo z zreli sadeži) smo vstopili v mesto odeto z zastavami ob prazniku 1. maja.

Povzpeli smo se na mogočne zidove, ki obkrožajo celo mesto. Razgled je bil čudovit. Lokrum nam je bil prav pred očmi. Tako smo hodili in si ogledovali te stare utrdbe. Zamislili smo se v stare čase in v ljudi, ki so živeli tod, na njih šege in navade.

Nato smo si ogledali še akvarij, ki je po mojem mnenju lepši od akvarija v Splitu. In že je prišla ura, ko smo se morali posloviti od praznično odetega starega mesta. Še enkrat smo se ozrli na »DUBROVNIŠKI GLAVNI TRG« in že smo sedli v avtobus in se s pesmijo na ustih in radostjo v srcih vračali v naš hotel NIMFO.

Dne 30. aprila in 1. maja smo imeli zopet prosto. Nekaj udeležencev našega izleta se je odpravilo na izlet v Mostar, drugi med njimi tudi jaz — pa smo lenarili in se res odpočili na lepi peščeni plaži ob morju. Nekaj najbolj korajžnih je zaplavalo v zelo hladno morje, drugi so se kopali v toplem bazenu.

Dvakrat smo obiskali tudi Disko klub - bar. Noge mlajših in starejših so se vrtele v ritmu moderne glasbe.

2. maja 10 minut pred sedmo uro pa je naša kolona avtomobilov ponovno krenila na pot proti domu. Panorama se je spreminjala od čudovito zelene z borovčki porasle Dalmacije ob Makarski rivijeri do skalnatega strmega vzpona čudovito speljane avtoceste, preko Velebita. Tu so nas pozdravile snežne krpe. Z Velebita se nam je odprl lep pogled daleč na morje na naše otoke. Prevzeti od čustev in nepopisne lepote, smo se odpeljali naprej preko Gospiča, Plitvic (katere si nismo mogli ogledati, ker nas je priganjal čas) in z brezami posejane pravilčno zelene BELE KRAJINE, preko GORJANCEV in Novega mesta v Ljubljano, kamor smo prispeli ob 8. uri zvečer.

Res je bilo zelo lepo; le nezgoda našega udeleženca nam je zagrenila naše potovanje.

Sreča v nesreči je bila, da se ni nihče poškodoval. Hudo je, če utрпиš materialno škodo, a vendar je najvažnejše to, da smo s tega dolgega potovanja prišli domov vsi zdravi in živi.

Še si želimo takih prijetnih izletov in upam, da se bomo še srečavali na njih.

TE-MA

Kdor posadi zjutraj drevo, naj ne pričakuje, da bo opoldne že počival v njegovi senci.

Nikar ne ruši sosedovega zidu samo zato, da bi napolnil vrzeli v svojem zidu.

Žalitev je hitrejša od dirkalnega konja.

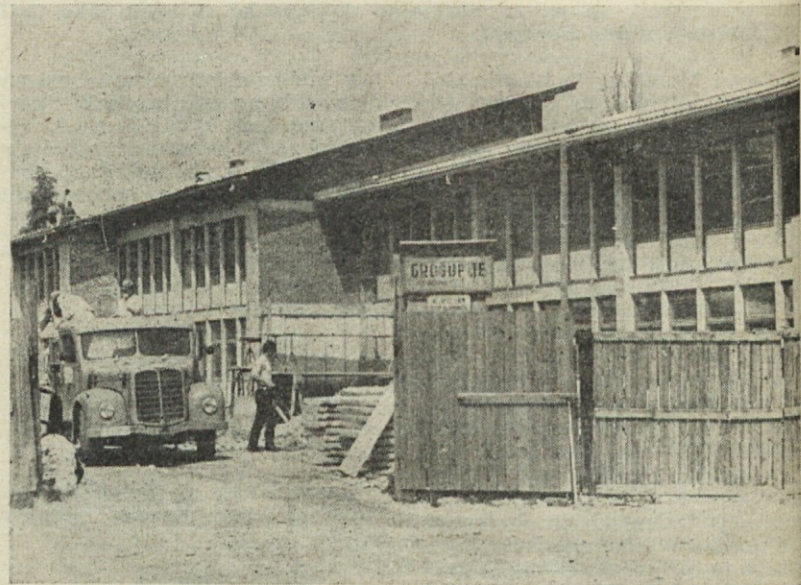
Novorojenčku niti tiger ni strašen.

Preden se razjeziš, šteje do 100, preden udariš, pa do 1000.

Z bambusovim trsom ne moreš izmeriti neba.

Prazne vreče ne moreš postaviti pokonci.

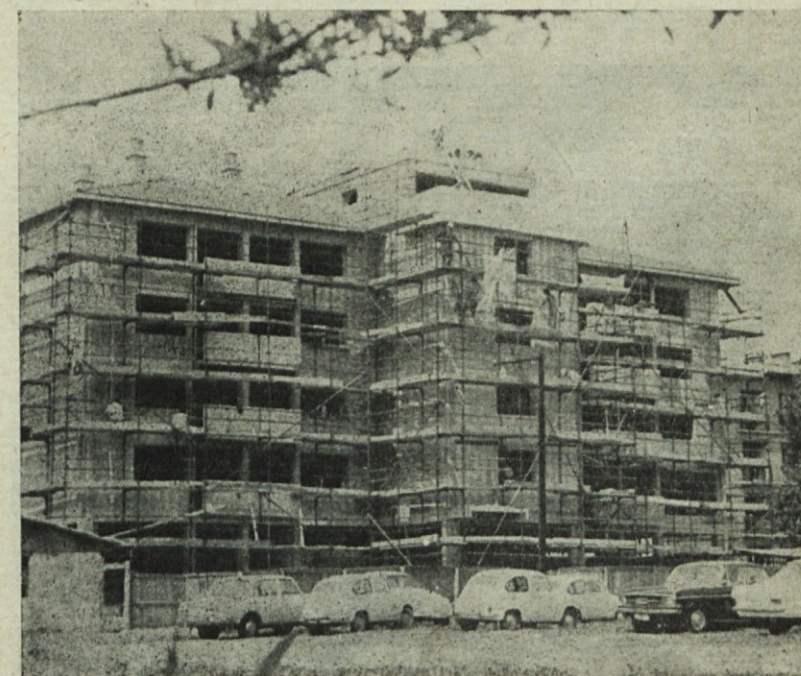
Tri strehe za tri generacije

Ob Kebetovi ulici raste nov vrtec, ki bo lahko sprejel čez 280 otrok z litostrojskega terena. Gradnja bo stala, vključno z vsem inventarjem in ureditvijo okolice, približno 800 starih milijonov. Prve otroke bo vrtec sprejel predvidoma letos v septembru.

V na novo zgrajeno stolpnico med šolo H. Smrekarja in Celovško cesto so se že vselili prvi stanovalci, čeprav naokrog še brnijo gradbeni stroji.

Tudi upokojenci naše občine bodo končno dobili svoje zatočišče. Stanovanjsko podjetje »DOM« gradi med Kebetovo in Obirsko ulico »Dom upokojencev«.

V Splitu, na poti domov.

Spraševali smo se: Imaš toplo perilo? Imaš vetrovko? in podobno, nato smo se razvrstili v kolono — zacvilila so avtomobilska kolesa, v prvi ovinek na levo in že smo bili na poti novim doživetjem naproti.

Pot nas je vodila skozi mesto do Postojne, Reke in do prvega postanka v Senju. Že v Postojni nas je pozdravilo težko pričakovano sonce, ki nas je spremljalo še dalje vse dni našega potovanja.

Torej, prišli smo v Senj, malo smo se odpočili, in naši motorji v avtomobilih tudi. Popili smo prvo črno kavico in že po hiteli dalje do drugega postanka, mimo lepih krajev: Karlobaga, Paklenice, preko impozantnega mostu Maslenice do Zadra in Filip Jakova. Ne samo lepi kraji pod masivom Velebita, marveč tudi čudoviti otoki Krk, Rab, Goli otok in raztegnjeni otok Pag so nas navduševali s svojimi skalnatimi obrežji zajedinimi v prečudovito modrino morja. Ne vem, kateri mojster narave je mešal te barve in jih zlil v tako čudovito modrino, še lepšo od svoda neba? Dasi dolga vijugasta pot — Jadranska magistrala je bila naenkrat za nami.

Kot rečeno, tudi ob drugem postanku smo se malo okrepčali s sendviči in požirki hladne pijače. Šoferji s Coca Colo, sopotniki pa smo lahko popili tudi malo kranjske pijače. Ura je bila že 12. Zopet smo sedli v svoja vozila in odpeljali mimo Biograda na moru, preko velikega mostu v Šibeniku, do Trogira, Splita, Ma-

lo dobro, toda moje osebno mišljenje je, da letovanja v malem obmorskem kraju, v majhnem hotelu, ne bi zamenjala za to razkošje. Preveč betona je tu vgrajeno. A kaj bi o tem, to je stvar okusa. Nekdo si želi to, drugi onol!

Prvi dan bivanja, to je 28. aprila, smo imeli prosto za počitek. Napravili smo lep sprehod v sosednji kraj IGRANE — pregledali smo vse kotičke, ogledali smo si lepo cerkvico, kjer sta nam zbor otrok in orgle pričarala lepo vzdušje.

Po večerji pa smo skupaj s predstavniki Brodogradilišča Split in njihovimi soprogami prepevali dalmatinske in naše pesmi pozno v noč.

Drugi dan, to je v soboto 29. aprila, smo se zjutraj zbrali in odpeljali z avtobusom Brodogradilišče Split na izlet v Dubrovnik. Prijazni šofer Vinko nas je ob res prijetni vožnji sprti opozarjal na zanimivosti krajev, mimo katerih smo se vozili. Pri Pločah je posebno zanimiv izliv (deltasti) reke Neretve in rodovitna pokrajina ob njej. Tovariš Vinko nam je pokazal tudi kraj, kjer je največ kač, povedal nam je, od kje in do kod sega Bosansko primorje. Tako nam je pot hitro minila in že smo bili pred veličastnim starim mestom DUBROVNIKOM.

Vi sprašujete, mi odgovarjamo

OB POSEBNIH PRILIKAH, KO SMO SPREJEMALI POMEMBNE AKTE, KOT STA STATUT PODJETJA ALI PRAVILNIK O DELITVI, JE NAŠE GLASILO ŽE PREDSTAVLJALO TRIBUNO BRALCEV, KI SO SE OBRAČALI NANJ S ŠTEVILNIMI VPRAŠANJI. SPREJETI SPORAZUM O TEMELJNIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA NAS JE SPODBUDIL, DA OB ŠTEVILNIH DILEMAH, KI JIH PRINAŠAJO NOVE OBLIKE SAMOUPRAVLJANJA, PONOVO PRICNEMO Z RUBRIKO, KI NAJ PRISPEVA K RAZVOJU NA TEM PODROČJU. IN NE SAMO TO: VABIMO VAS, DA NAM POŠILJATE VPRAŠANJA IZ VSEH PODROČIJ ŽIVLJENJA IN DELA, MI PA BOMO POSKRBELI ZA ODGOVORE. VPRAŠANJ, KI BI NAKAZOVALA ŽE REŠITVE, BOMO SEVEDA NAJBOLJ VESELI.

Uredništvo

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5800 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Glavni urednik Vladimir Kovač — Odgovorni urednik Pavel Perko — Tehnični urednik Ester Lampič — Tel. uredništva 56-021 (h. c.) int. 246 — Cena posamezni številki v prodaji 0,50 din — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP »Primorski tisk« v Kopru